

ОСИГУРАНИКА

ГЛАС

ГОДИНА XLII • БРОЈ 5 • БЕОГРАД, 15. МАРТ 2011. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Измене и допуне Закона о ПИО
**НОВИНЕ У
ВОЂЕЊУ МАТИЧНЕ
ЕВИДЕНЦИЈЕ**

Конкурс за бесплатан
опоравак у бањама
**ПРИЈАВЕ ДО
30. МАРТА**

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

Atomska Banja
GOSTINA TRZKA
SPD

- 10 % popusta u zimskom periodu,
- Mogućnost plaćanja na 5 rata
- Na 10 pensiona, 11-ti gratis

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs**СЕКРЕТАРИЈАТ:**011/2017-437
факс: 2017-437**РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:**Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:**Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs**ШТАМПА:**

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Импresiја којом је ауторка овог текста јутрос започела свој радни дан била је толико јака и упечатљива да заслужује да се прокоментарише. Не зато што је ретка и изузетна, већ напротив – јер је свакодневна и уобичајена до неподношљивости и потврђује мишљење више од педесет одсто грађана да је некултурно понашање један или први од многих проблема у овој земљи. Сви који се свакодневно возе јавним превозом препознаће се, верујем, у овој причи, било као актери или као посматрачи. На аутобуској станици госпођа, не желећи очигледно да угаси цигарету пре него што је то неопходно, нешалантно је бацила иза леђа улазећи у аутобус, док су путници иза ње у последњем моменту једва избегли ужарени опушак. У аутобусу опет свакодневна слика – неко дрема, неко разговара телефоном а неко, богами, и доручкује. Господин који је имао ту срећу да уграби слободно место, распростро је свој доручак, а када је завршио, најнормалније је кесу од погачица и чашу од јогурта бацао на под. Након неколико станица ушла је жена са малим дететом у наручју и десетак минута покушавала да одржи равнотежу док се није указало слободно место да седне.

Ова разгледница је случајно београдска, али верујем да би могла бити и из било које друге средине у Србији. Више пута смо се на овом месту питали шта се десило са пристojношћу и добрим старим кућним васпитањем. Када су стигле да се толико укорене ружне навике у јавном понашању – нетолеранција, неуважавање потреба других, небрига, бахатост, некултура. Докле ће појединачни примери учтивости и пристojности да се примају са подсмехом, а њихови поклоници као припадници ретке врсте која штрчи и боде очи. Да ли неко учи децу да је користити речи „молим“, „хвала“ и „извините“ срамота?

Култура понашања, а самим тим и урбанизација друштва, у јавни простор се уноси из „куће“, из породице која је, у општем ме тежу вредносног система, и сама у озбиљној кризи. Људи живе и функционишу пуни сопственог незадовољства и повређености и не брину много о толеранцији. А васпитање нације, ако се тако уопште може назвати, на најнижем је нивоу и ту се нешто хитно мора предузети. Едукацијом или санкцијом, свеједно.

М. Јовановић

Априлили

Не зна се тачно када и где је први април проглашен Даном шале.

Једно од мишљења је да је Дан шале настао у 16. веку, када и грегоријански календар који је померио датум почетка године са 1. априла на 1. јануар. Повезаност шале и првог дана априла има корене у раном средњем веку, а нека сазнања говоре да првоаприлске шале потичу из древних индијских и римских фестивала који су славили лудост и анархију. Једна од познатијих првоаприлских доскочица збила се 1860. у Лондону, када је више стотина важних личности позвано да посматрају церемонију купања белог лава.

Водитељ Ник Таф с британске радио станице „Вест“ позвао је, 1. априла 2007, у директном преносу емисије, јужноафричког председника Нелсона Манделу, и имитирајући британског премијера Тонија Блера, водио с њим разговоре о значајним државним темама. Холандска национална телевизија је, 1950. године, емитовала вест да је пао криви торањ у Пизи, што је изазвало прави шок у овој земљи. Ланац ресторана брзе хране „Бургер кинг“ објавио је 1998. да продаје хамбургере за леворуке. Ова шала се показала и као добар маркетиншки потез. Десноруке особе су се опредељивале за стару варијанту, а особе код којих је лева рука доминантна буквално су прихватиле ову вест и наручивале пљескавице за леворуке.

Није, међутим, шала да је смех лековит. Што се више смејемо, благотворно дејство смеха дуже траје. Када се смејемо, активирамо многе мишиће. Смех, на пример, може да прекине лакши напад астме. Рад трбушних мишића одлична је масажа за унутрашње органе: побољшава рад јетре и црева. Смех посебно појачава лучење катехоламина и бета-ендорфина, природних аналгетика који позитивно утичу на опште стање организма и повећавају толеранцију на бол. Када се смеју, људи су лудицији, брже мисле а, захваљујући дејству норадреналина, расположенији су и отпорнији на депресију.

Ј. О.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПИО

Нове одредбе од значаја за матичну евиденцију

Закон о изменама и допунама Закона о ПИО директно се одражава и на вођење матичне евиденције осигураника и корисника права. Смањење рока за подношење пријава, одјава и промена у току осигурања (образац М) само је једна од тих промена, каже Жељко Симић, начелник Одељења за матичну евиденцију у Сектору за остваривање права из ПИО у Фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

– Рок за подношење пријава на осигурање, одјава осигурања и пријава промена у току осигурања је смањен са осам на три дана. Проблем је, међутим, што послодавци нису до сада поштовали ни рок од осам дана. Преостаје тек да се види да ли ће ова промена дисциплиновати послодавце у смислу да ћемо имати већи број поднетих пријава свих података у прописаном року или ћемо имати повећан број захтева за утврђивање својства осигураника због неподношења пријава у року од три дана – објашњава наш саговорник.

Фонду су дата и нека већа овлашћења.

– У погледу подношења пријава на осигурање, одјава осигурања и пријава промена у току осигурања за осигуранике пољопривреднике, као и пријава М4 за осигуранике самосталних делатности и пољопривреднике, Фонд има већа овлашћења уколико те пријаве у прописаном року не поднесу органи у чијој је то надлежности (надлежни општински орган и Пореска управа). Ова промена је последица проблема у примени Закона о ПИО, јер ови органи у том погледу нису извршавали своју обавезу – сматра Жељко Симић.

Значајна промена се тиче остваривања права на пензију када је реч о предузетницима.

– Изменом једног члана прописано је да предузетници право на пензију могу остварити испуњењем услова за старосну пензију. То практично значи да подаци неће бити брисани у Агенцији за привредне регистре, а да ћемо ми радити одјаву са даном који претходи дану за испуњење услова за одјаву, као и пријаву на осигурање од првог наредног дана. Њима ова промена значи јер неће морати да престану да обављају своју делатност – појашњава наш саговорник.

Измена у вези са израчунавањем годишњег личног коефицијента за осигуранике који остварују право на пензију под посебним условима такође утиче и на матичну евиденцију.

– Осигураницима из члана 43 Закона о ПИО (полицијски службеници запослени у МУП, припадници БИА, ВБА, ВОА, запослени у Управи за извршење кривичних санкција, овлашћена службена лица пореске полиције, професионална војна лица) и другим

запосленима у МУП, БИА, ВБА и ВОА, који остварују пензију под посебним условима, за израчунавање годишњег личног коефицијента не узимају се подаци о заради од 1. 1. 1970. године, него од 1. 1. 1996. У складу са тим, органи и организације у којима раде ове категорије осигураника достављаће Фонду образац М4 за период после 1. 1. 1996. године. Подаци до 31. 12. 1995. године утврђиваће се у матичној евиденцији Фонда путем пријаве података о пензијском стажу (образац М7) – јасан је начелник Одељења за матичну евиденцију.

Од важности за ово одељење су и промене које се тичу статуса пољопривредних осигураника.

– Све до 31. 12. 2010. у домаћинствима и газдинствима, без обзира на величину тих јединица, обавезно је био осигуран на ПИО по основу обављања пољопривредне делатности само један члан. Остали чланови су могли бити осигурани по свом захтеву. Ако је у једном домаћинству било више лица осигурано на ПИО, могли су да поднесу захтев за иступање из осигурања пољо-

привредника све док не остане један члан који је осигуран на ПИО по основу пољопривредне делатности. Од 1. јануара ове године обавезно су осигурани сва лица у домаћинству, односно газдинству која су млађа од 50 година (мушкарци), односно од 45 година (жене), и то ако живе у домаћинству или газдинству са најмање 0,5 хектара пољопривредног земљишта. Уколико живе у домаћинству, односно газдинству, са мање од 0,5 хектара пољопривредног или другог земљишта или грађевинске целине, обавезно су осигурани ако на том земљишту обављају сточарску, повртарску, виноградарску производњу, узгој рибе, гајење печурака, пужева, пчела и други узгој и гајење. Од 1. 1. 2011, поред њих, обавезно су осигурани и сви они који су на дан 31. 12. 2010. били обавезно осигурани као осигураници пољопривредници без обзира на године живота, ако нису иступили из осигурања по основу пољопривредне делатности – објашњава Жељко Симић.

Остаје да се види на који начин ће бити уведени остали чланови који до сада нису били осигурани по основу пољопривредне делатности. Они ће бити уведени у осигурање путем пописа какви су рађени 1986. и 1997. године, или ће Фонд, на основу евиденције надлежних органа (Катастар, Пореска управа, Трезор, Општинска управа) сачинити пријаву на осигурање. У вези са пољопривредним осигураницима промењено је и то да својство осигураника престаје са даном испуњења услова за стицање права на пензију, и тај дан се узима као дан престанка пољопривредне делатности и врши се одјава са осигурања.

Јелена Оцић

КОНТРОЛА РАДА У ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПРАВИМА ИЗ ПИО

Решења се контролишу више пута

Првенствени циљ ревизије је да обезбеди законитост првостепених решења и јединствену примену прописа у поступку одлучивања о правима

У спровођењу система пензијског и инвалидског осигурања, као основне делатности Фонда, обезбеђује се остваривање права у поступку уређеном Законом о пензијском и инвалидском осигурању и Законом о општем управном поступку. Решења о правима из пензијског и инвалидског осигурања доноси Фонд, као организација у којој се ова права и остварују и сва решења могу бити предмет поступка по свим правним средствима у оквиру Фонда, односно пред надлежним судом.

Својим општим актом – Статутом, Фонд утврђује орган који решава у првостепеном поступку о правима из пензијског и инвалидског осигурања, односно који доноси решења у првостепеном поступку. Законом о ПИО предвиђено је да свако првостепено решење Фонда подлеже претходној контроли, коју врши орган одређен Статутом Фонда. То значи да када првостепени орган уради нацрт решења, оно се контролише од стране надлежног органа, и то у материјално правном и у формално правном погледу. У току ове контроле отклањају се евентуалне неправилности у решењу, она представља интерну контролу Фонда која има за циљ да обезбеди потпуну законитост у раду при решавању о правима из пензијског и инвалидског осигурања. Контрола решења се врши пре достављања решења осигуранику, односно кориснику права и треба је разликовати од ревизије првостепених решења.

С обзиром на велики значај утврђивања постојања инвалидности за систем пензијског и инвалидског осигурања, јер се при том ради о утврђивању медицинских чињеница и процени њиховог утицаја на потпуни губитак радне

способности, тј. инвалидност, приликом решавања о праву по основу инвалидности, телесног оштећења, потребе за помоћи и негом другог лица, неспособности за живот и рад, неопходно је да се спроведе поступак вештачења, односно да се прибави налаз, оцена и мишљење органа вештачења. Да би такав налаз, мишљење и оцена били основ за доношење решења у првостепеном, као и у другостепеном поступку, неопходно је извршити контролу налаза, мишљења и оцене органа вештачења, коју обавља орган утврђен општим актом Фонда.

На налаз, мишљење и оцену орган који врши контролу може дати сагласност или примедбу, са којом се обавезно услађава нови налаз, мишљење и оцена.

Законом о ПИО прописано је да је Фонд дужан да обезбеди двостепеност у поступку остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања.

Ради остваривања те обавезе, утврђено је право осигураника на жалбу против првостепеног решења, у року од 15 дана од дана пријема решења. У другостепеном поступку по жалби узимају се у разматрање разлози изнети у жалби, али и мимо тих жалбених навода у делу у коме се решење жалбом не оспорава, цени се да ли је првостепено решење засновано на потребним чињеницама и доказима, односно да ли је засновано на закону.

Законом о пензијском и инвалидском осигурању предвиђена је ревизија као посебан правни институт у поступку

утврђивања права из пензијског и инвалидског осигурања, и то због значаја и трајног карактера који имају та права.

Првенствени циљ ревизије је да обезбеди законитост првостепених решења и јединствену примену прописа у поступку одлучивања о правима из пензијског и инвалидског осигурања.

Свако првостепено решење о правима из пензијског и инвалидског осигурања подлеже ревизији, без обзира на врсту права и без обзира на то да ли је првостепеним решењем признато или утврђено неко право или није признато право (позитивно и негативно решење). Рок за вршење ревизије је три месеца од дана истека рока за жалбу. Ревизија се обавља по службеној дужности и врши је другостепени орган Фонда. У вршењу ревизије цени се законитост решења, како у односу на формално правне, тако и у односу на материјално правне прописе.

Законом је предвиђено да се у поступку ревизије испита и правилност налаза, мишљења и оцене коју дају органи вештачења. Ако је против првостепеног решења изјављена жалба, о жалби и ревизији одлучује се истим решењем.

Када се о ревизији и жалби решава истовремено у другостепеном поступку по жалби, ревизија се може вршити све док траје другостепени поступак по жалби.

У вршењу ревизије може се на првостепено решење дати сагласност, односно првостепено решење се може изме-

нити, поништити или укинути. Ако ревизија није извршена у року од три месеца сматра се да је дата сагласност на то решење, у интересу правне сигурности.

У поступку остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања, осигураник, односно корисник пензије може користити и судску заштиту. То значи да се против решења донетих по жалби, односно у вршењу ревизије о правима из пензијског и инвалидског осигурања и против коначног решења о правима утврђеним у матичној евиденцији, може покренути управни спор код Управног суда.

Одлука Управног суда је коначна одлука и против ње се не може употребити редовни правни лек, већ се једино може поднети захтев за преиспитивање пресуде, сагласно Закону о управним споровима.

Понављање поступка је институт утврђен Законом о општем управном поступку, па су тим законом прописани и услови под којима поступак може да се понови.

Међутим, полазећи од карактера права из пензијског и инвалидског осигурања и њихове незастаривости, Законом о пензијском и инвалидском осигурању је предвиђено да се против коначног решења Фонда, када нису испуњени услови по Закону о општем управном поступку, или када су протекли рокови предвиђени тим законом, поступак може поновити у свако доба, односно без временског ограничења, када се сазна за нове чињенице, нађе или стекне могућност да се употребе нови докази, као и када је пропуштено да се у ранијем поступку изнесе нека чињеница, односно доказ који може довести до другачијег решења.

Поред тога, ради што веће заштите права осигураника, односно корисника права, Законом о пензијском и инвалидском осигурању предвиђено је као ванредно правно средство измена правноснажног решења Фонда. Поништавање и укидање решења по праву надзора је ванредно правно средство које постоји у управном поступку, с обзиром на право одређених органа управе да врше право надзора над спровођењем закона од стране других органа и организација и оно се примењује само у случају одређених повреда одредаба поступка и тежих повреда материјалног закона.

Законом о општем управном поступку и Законом о пензијском и инвалидском осигурању предвиђено је да се у сваком делу поступка обезбеди поштовање закона и заштита права осигураника и корисника, као и заштита интереса Фонда.

Момира Лалић,
начелник Одељења за пензијско
и инвалидско осигурање

ОТВОРЕНА ИСПОСТАВА ФИЛИЈАЛЕ ПАНЧЕВО

Фонд ближи грађанима Ковина

– Циљ Републичког фонда ПИО и Покрајинског фонда као његове организационе јединице јесте да своје услуге што више приближе корисницима, посебно онима из мањих средина из којих грађани морају да путују у веће центре да би остваривали своја права из пензијско-инвалидског осигурања. Отварањем испоставе Филијале Панчево у Ковину омогућили смо да око 8.000 осигураника и 5.500 корисника пензија, као и остали грађани општине Ковин, која има близу 40.000 становника, могу да обаве скоро 90 одсто послова из ПИО у својој општини, не трошећи новац и време за путовање до 34 километара удаљеног Панчева – изјавио је Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО. Имрић је са помоћником директора Покрајинског фонда, мр Слободаном Гамбером, 24. фебруара ове године свечано отворио Испоставу Ковин, изражавајући том приликом захвалност свима који су помогли да се то и оствари.

Свечани чин отварања је био права прилика и да Славко Имрић уручи решење о пензионисању Браниславу Митровићу, поверенику Самосталног синдиката у Ковину, мада се убудуће ти послови неће обављати у новоотвореној испостави.

Позитивне ставове о отварању испоставе Фонда ПИО у Ковину изrekli су сви присутни представници општинских институција.

Ивица Жарков, начелник Јужнобанатског округа, поздравио је одлуку Фонда да на овај начин „спусти“ своје услуге на ниво мањих локалних средина. По његовом мишљењу, грађани општине Ковин су отварањем испоставе добили један добар услужни центар где ће моћи да заврше већи део послова из ПИО, што ће делом смањити и број странака у Филијали Фонда у Панчеву.

Веља Рађеновић, помоћник председника општине Ковин, очекује да ће грађани ове општине сада брже и ефикасније обављати послове из ПИО, пошто не морају да путују у Панчево. Истакао је и да је општина за отварање испоставе Фонду ПИО уступила на бесплатно коришћење своје две просторије у најужем центру Ковина.

Душан Стоја, директор Пореске упра-

Славко Имрић уручује решење о пензији

ве, и Милче Милутинов, директор Центра за социјални рад у Ковину, сматрају да ће отварањем ове испоставе и њиховим службама бити олакшан посао када је реч о издавању потврда и уверења, а Никола Ловић, председник Општинског удружења пензионера, каже да је добро што ће пензионери уштедети новац који су досад трошили за путовање у Панчево.

– Трудими смо се да будемо максимално економични приликом опремања ових просторија које смо добили на бесплатно петогодишње коришћење од општине, па смо допремили и канцеларијски намештај из старе пословне зграде Филијале у Панчеву. Наравно, плаћаћемо режисијске трошкове рада испоставе – рекла је на отварању Саша Дрчелић, директорка Филијале РФ ПИО у Панчеву.

По њеним речима, испостава ће радити четвртком и петком, а моћи ће да се поднесе све врсте захтева који се односе на остваривање права, као и пријаве и одјаве на осигурање. Издаваће се и листинзи о стажу, разне потврде и уверења, а моћи ће да се добију и информације и потврде из делокруга исплате пензија. Ове послове обављаће запослени са богатим радним искуством, као што је Тања Полић, која је обучена за рад на свим поменутих пословима.

У испоставу ће сваког првог петка у месецу долазити и дипломирани правник, који ће клијентима Фонда давати правне савете, а контролисаће и преузимати и М-4 обрасце. Неће радити једино послове на доношењу решења. **М. Мектеровић**

Брже до дозвола и информација

У Нишу ће у наредних шест месеци бити отворен Центар за издавање грађевинских дозвола, у коме ће моћи да се обави комплетан посао везан за ову процедуру.

Центар ће за потребе инвеститора прикупити све услове и потребне сагласности од јавних предузећа, што до сада није био случај приликом издавања потребних дозвола, објаснили су у Канцеларији за локални економски развој.

Осим Центра за издавање грађевинских дозвола, биће отворен и кол центар преко кога ће грађани моћи да добију све информације о раду градске управе, градских служби и јавних предузећа и где ће моћи да пријаве све комуналне проблеме.

Ниш, уз подршку Европске уније, спроводи пројекат унапређења рада градских служби и управљачких капацитета. Укупна вредност пројекта је 143.000 евра, од чега је донација ЕУ 122.000 евра.

Обележен Светски дан ретких болести

Удружење грађана за борбу против ретких болести код деце „Живот“, у сарадњи са ШОСО „Милан Петровић“ из Новог Сада, обележило је, први пут, 28. фебруар – Светски дан ретких болести. Волонтери организације „Напсер“ и ученици школе „Милан Петровић“, коју похађају особе са инвалидитетом, као и деца Предшколске установе „Радосно детињство“, и разни уметници и забављачи који су наступили на Тргу слободе у Новом Саду, скренули су пажњу суграђанима на малишане оболеле од ретких болести.

У Србији је регистровано око 3.500 оболелих од ових болести али се верује да их има много више, док је у свету од шест до осам одсто становништва сврстано у ову категорију.

У 50 одсто случајева први симптоми обољења јављају се на рођењу или у раном детињству, а најчешћа последица је трајни инвалидитет. Свест о ретким болестима код нас је на веома ниском нивоу, и огромна већина тих особа је препуштена сама себи у борби за своје здравље. Стога су градске власти Новог Сада упутиле иницијативу Министарству здравља Републике Србије за измену прописа, с циљем да се оболелима од ових болести и њиховим породицама омогуће већа права у оквиру здравствене заштите. Рецимо, да могу бити упућивани у иностранство због постављања дијагнозе и лечења на терет средстава РЗЗО када то не може да се уради у нашим здравственим установама, као и да могу да набављају помагала на терет обавезног здравственог осигурања, и да се лекови који су им потребни нађу на „позитивној“ листи РЗЗО.

Чланице СССВ обележиле 8. март

Секција жена Савеза самосталних синдиката Војводине и њихових колегиница из новосадске Градске организације обележила је овогодишњи Међународни дан жена уличном акцијом у центру Новог Сада. Тим поводом оне су грађанима делиле пропагандни материјал и разговарале са пролазницима упознајући их са својим залагањима за поштовање критеријума достојанственог рада у Србији. Уједно, оне су изразиле и противљење раду на црно, неплаћивању доприноса, неплаћању прековременог рада, ускраћивању права на годишњи одмор, условљавању приликом запошљавања, неисплаћивању зарада и различитим видовима злостављања.

Четврти Сајам грађевинарства у Крагујевцу

На „Шумадија сајму“ у Крагујевцу затворен је четврти Сајам грађевинарства, који је одржан под покровитељством Скупштине града, уз подршку Инжењерске коморе Србије и компаније „Глаза“.

Четири сајамска дана протекла су у знаку успостављања пословне сарадње међу излагачима којих је ове године било четрдесет, што је знатно више него претходних година.

Четврти Сајам грађевинарства у Крагујевцу обележиле су богате и добро посећене пратеће манифестације.

Изложба „Градови на реци“

Путујућа изложба „Градови на реци“ (Cities on the river), која представља слике, фотографије, принтове и видео радове уметника из земаља дунавског региона, отворена је 10. марта у галерији Аустријског културног форума у Београду.

Посетиоци, поред радова уметника из наше земље, могу да погледају импресије стваралаца из Словачке, Чешке, Мађарске, Хрватске и Аустрије, у присуству кустоса поставке, Пие Јарди, и аустријске уметнице Инес Ломбарди.

Поред галерије Аустријског културног форума, радови су изложени и у галеријском простору „Магацин“.

Изложба је крајем прошле године била представљена у мађарском граду Ђеру, након тога у Бечу и Братислави, док ће после Београда заљубљеници у Дунав моћи да је погледају у Новом Саду, а потом у Будимпешти и аустријском Линцу.

Београд на Сајму локалних самоуправа југоисточне Европе

Представници Београда учествовали су на Првом сајму локалних самоуправа југоисточне Европе, који је одржан у Сарајеву. Овај дводневни сајам је организовала Мрежа асоцијација локалних самоуправа југоисточне Европе НАЛАС, у сарадњи са швајцарском Агенцијом за развој, а учествовало је више од сто градова и општина из региона, педесет канцеларија и других развојних агенција, као и представници бизниса.

На сајму се разговарало о темама важним за регион, посебно у сегментима социјалне инклузије, енергетске ефикасности, урбаног планирања и евроинтеграција. Кроз презентацију Београда на тему социјалне инклузије представљен је пројекат расељавања Рома и њихово укључивање у социјални и образовни систем. Наша делегација учествовала је и на дискусијама о евроинтеграцијама и енергетској ефикасности, а представљена је и туристичка понуда и инфраструктурни и други развојни пројекти.

Сајам науке у Београду

На Београдском сајму, од 9. до 13. марта, одржан је 33. међународни сајам наутике, на којем се представило 50 домаћих и страних учесника који су изложили 30 пловила. На специјализованом сајму пловила свих врста, опреме за спортове на води, опреме за роњење и риболова биле су приказане луксузне јахте, глисери, једрилице, бродоћи и чамци намењени дневним излетима и риболову. Током пет дана трајања ове међународне манифестације организован је и пратећи програм са темама из наутичке привреде – о неискоришћеној шанси за упловљавање страних бродова, изградњи мреже марина, привезишта и пратеће инфраструктуре, и изнајмљивању пловила. У односу на претходне године, број излагача се знатно смањило, што је било разочарање за посетиоце сајма.

Исплата пензија

Исплата првог дела фебруарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. марта.

Пензионери самосталних делатности примили су целе фебруарске пензије 3. марта. Бившим пољопривредницима први део припадности за фебруар исплаћен је 5. марта.

Нижа јануарска зарада

Просечна нето зарада у Србији у јануару износила је 34.009 динара, што је номинално мање за 14,1, а реално за 15,3 одсто него у децембру прошле године.

Просечна зарада без пореза и доприноса у јануару номинално је виша за 13,6 одсто, а реално за 2,2 одсто него у истом месецу 2010. године.

Зарада са порезима и доприносима у јануару је износила 47.382 динара, што значи да је номинално нижа за 13,8 одсто, а реално за 15 одсто него у децембру 2010. Просечна бруто зарада у јануару номинално је виша за 13,8 одсто, а реално за 2,3 одсто у односу на исти месец прошле године.

Од јесени школа за одрасле у Зрењанину

У општини Зрењанин 20.000 грађана нема завршену основну школу, а овај поражавајући податак подстакло је запослене у Основној школи „Петар Петровић Његош“ да се укључе у пилот пројекат функционалног образовања одраслих под називом „Друга шанса“. Обука учитеља и професора је већ почела и трајаће до јесени, када треба да се формирају прва три одељења са укупно 70 ученика старијих од 17 година. Пројекат је и прилика за младе наставнике који немају пуну норму часова.

Проблемом образовања недовољно школованих одраслих, којих има око милион у Србији, бави се Министарство образовања, уз помоћ и подршку Европске уније. У наредне две године, док траје пилот пројекат, шансу да заврше основну школу добиће 4.000 грађана у 80 основних и 75 средњих школа, а од 2013. године овај вид образовања треба да заживи у свим школама. У почетку, односно од ове јесени када ће званично почети часови, више од 1.000 наставника изводиће наставу у школама.

На основу члана 7 Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање („Службени гласник РС”, број 29/08 од 21. 3. 2008. године и измене и допуне број 24/09 од 7. 4. 2009. године) и Одлуке о издвајању средстава за рехабилитацију корисника пензија за 2011. годину („Службени гласник РС”, број 13/11 од 1. 3. 2011. године)

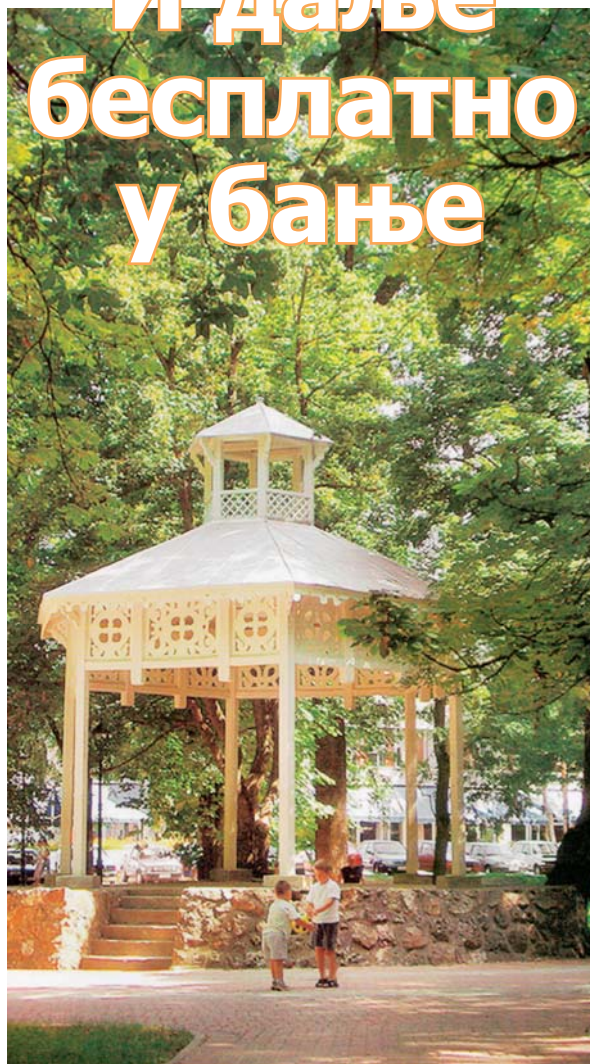
Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање
расписује
О Г Л А С
за пријем захтева за упућивање корисника пензија
на рехабилитацију за 2011. годину

1. Право на бесплатан опоравак у здравствено-стационарним установама и природним лечилиштима, у трајању од 10 дана, имају корисници старосних, инвалидских и породичних пензија, чија је пензија за јануар, односно фебруар нижа од износа просечне пензије у Фонду, односно од 20.372,00 динара.
2. Могућност да се јаве на оглас имају пензионери из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредници који, осим пензије ниже од наведеног износа, немају друга лична примања (пензије из иностранства или редовну зараду, као и примања од обављања самосталне делатности) и који у последње три године нису користили бесплатну рехабилитацију. Пензионисани пољопривредници, осим наведеног, морају да имају и најмање 10 година стажа по основу обављања пољопривредне делатности.
3. Уз пријаву, потребно је поднети:
 - пензијски чек за јануар или фебруар 2011. године,
 - фотокопију личне карте,
 - постојећу медицинску документацију,
 - писану изјаву, на прописаном обрасцу пријаве, о другим личним примањима и о томе да у претходне три године нису користили рехабилитацију о трошку Фонда.
4. Пријаве се подносе општинским организацијама пензионера, према месту пребивалишта, а корисници са територије АП Косово и Метохија испостави или филијали Фонда у месту пребивалишта.
5. Чланство у пензионерским организацијама није услов за коришћење овог права.
6. Оглас је отворен до 30. марта 2011. године.
7. Комисија, коју именује директор филијале Фонда посебно за сваку општинску организацију пензионера, саставља ранг-листу према критеријумима из Правилника (за сваку категорију посебно – а у оквиру категорије по врсти пензије) и објављује је на огласним таблама општинских организација пензионера и испостава, служби или филијала Фонда.
8. Приговор на објављену ранг-листу подноси се комисији, у року од осам дана од дана објављивања на огласној табли. Комисија у року од три дана разматра приговоре и саставља коначну ранг-листу корисника пензија који се упућују на опоравак.

ФОНД ПИО ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ

Пензионери чија примања нису виша од 20.372,00 динара моћи ће, од 15. до 30. марта, да се пријављују за овогодишњи бесплатан боравак у бањама и РХ центрима. За ту намену издвојено је 252 милиона динара. Новац ће бити распоређен по филијалама Фонда ПИО, сразмерно броју корисника по општинама на подручју филијале 1. јануара 2011. године. Процењује се да ће ове године на одмор и опоравак у бање Србије о трошку Фонда бити упућено око девет и по хиљада пензионера из свих категорија: бивших запослених, самосталаца и пољопривредника. За опоравак пензионера из редова запослених планирано је 229,9 милиона динара, за кориснике пензија из категорије самосталних делатности 19,4, а за бивше пољопривреднике 2,7 милиона динара.

Као и претходних година, најстарији ће пријаве моћи да предају наредних петнаест дана општинским организацијама пензионера на чијој територији живе, али чланство у организацији није обавезно да би корисник могао да конкурише за бесплатан бањски опоравак. Дакле, и они који нису чланови општинских организација пензионера могу да се пријаве за боравак у бањи о трошку РФ ПИО. Услов за све заинтересоване, поред одговарајуће висине примања (као доказ прилаже се пензијски чек за јануар или фебруар 2011), јесте да ову погодност нису користили претходне три године и да немају других прихода – од самосталне делатности или пензију из иностранства, на пример.

Пензионисани пољопривредници, поред наведеног, треба да имају најмање десет година стажа покривеног доприносима.

Уз пријаву пензионери треба да приложе и медицинску документацију коју имају због дијагнозе по којој лекарска комисија одређује која би им бања нај-

више одговарала за лечење и опоравак. Није потребно да због пријављивања за бесплатан боравак у бањи корисници пензија иду на нове прегледе, довољно је да доставе оне медицинске налазе које већ имају.

Као и прошле године, у оквиру сваке категорије пензионера – запослени, самосталне делатности и пољопривредници – биће прављене посебне листе за старосне, инвалидске и породичне пензионере. Ранг-листе се праве на овакав начин због ранијих искустава када су на бесплатан опоравак у бање одлазили углавном аутобуси пуни породичних пензионера јер они најчешће имају најнижа примања. Треба рећи да и трошкове превоза до бање или лечилишта и назад такође сноси РФ ПИО, а рефундира се цена повратне аутобуске карте од места боравка до бање, или цена повратне возне карте другог разреда. Ранг-листе ће бити објављене на огласним таблама општинских организација и испостава, служби или филијала Републичког фонда ПИО. Уколико неко од пензионера не буде задовољан рангирањем, моћи ће да уложи приговор у року од осам дана од дана објављивања листе на огласној табли. Комисија је обавезна да у року од три дана прегледа све жалбе и сачини коначну ранг-листу пензионера који ће ове године о трошку Фонда боравити у бањама и лечилиштима Србије.

В. Анастасијевић

НОВОСТИ ИЗ ФИЛИЈАЛЕ КРАГУЈЕВАЦ

Нова испостава у Баточини

Филијала Републичког фонда ПИО у Крагујевцу последњих месеци увела је више новина којима планира да даље унапреди своје пословање. Од 1. марта ове године испостава у Баточини ради у новим просторијама које су потпуно реновиране, а налазе се у улици Карађорђевог трг бр. 5. За кориснике и осигуранике је значајно да се испостава налази у пешачкој зони, са улазом директно са улице, као и да се непосредно уз испоставу налазе просторије

Општинског удружења пензионера Баточине.

Од средине фебруара вештачење у првостепеном поступку за остваривање права за туђу помоћ и негу по захтевима поднетим Центру за социјални рад у Аранђеловцу и Тополи обавља се у просторијама Дома здравља у Аранђеловцу. На тај начин се излази у сусрет великом броју подносилаца захтева са подручја општина Аранђеловац и Топола који су морали да путују до Крагујевца где се до сада оба-

вљало вештачење. Планирано је да током марта и вештачење по захтевима за помоћ и негу корисника са ове територије почне да се обавља у Аранђеловцу. Иначе, у 2010. години Група за медицинско вештачење у Филијали Крагујевац решила је 4.084 захтева из своје надлежности.

У сарадњи са Сектором за архивирање и обраду документације у крагујевачкој филијали недавно је реновиран архивски простор инсталирањем нових стандардизованих поли-

ца. На тај начин архива филијале је у потпуности опремљена и у складу са прописима за чување архивске грађе. А у сарадњи са Сектором информативних технологија током овог месеца за запослене ће бити организован напреднији курс за Word и Excel, као и обука за коришћење интернета.

Током марта за све раднике Филијале Крагујевац биће организован и превентивни здравствени преглед за који већ постоји велико интересовање запослених.

Г. О.

СРПСКО-АУСТРИЈСКИ ДАН РАЗГОВОРА

Саветовање у Београду

Организација и припрема српско-аустријског дана разговора, заказаног за 6. април, у Београду, увелико је у току. Тога дана ће саветодавци из аустријског Завода за пензијско осигурање (PVA) и Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, као експерти који раде на пословима остваривања права применом Споразума о социјалном осигурању закљученог између наше земље и Аустрије, дати конкретне информације и правне савете у вези са предметима осигураника који имају периоде осигурања навршене у две државе и корисника који су већ остварили неко право по том основу.

Саветовање ће бити организовано у згради Фонда ПИО на Новом Београду, а његово одржавање ће бити благовремено оглашено дистрибуцијом двојезичног плаката свим организационим јединицама Фонда – дирекцијама, филијалама, службама филијала и испоставама на територији Србије. Плакат ће, у циљу оглашавања, бити достављен и аустријској страни, а обавештени смо да ће и амбасада Републике Аустрије у Београду такође учествовати у популарисању овог догађаја, односно укључиће се у активности везане за позивање свих заинтересованих лица.

У најтиражнијим дневним новинама ће, до 21. марта, бити објављен оглас са наведеним местом и временом одржавања ових разговора, као и бројевима телефона путем којих се термини могу заказати. По већ устаљеној пракси, приликом заказивања термина заинтересовани грађани ће дати своје податке – име и презиме, јединствени матични број грађана, разлог због којег желе да учествују на саветовању, односно питање које им је спорно итд. То ће омогућити да запослени у

SRBIJA SERBIEN **AUSTRIJA ÖSTERREICH**

Међународни саветодавни дани

Ako ste zaposleni ili ste bili zaposleni u Srbiji ili Austriji

Stručnjaci nosilaca penzijskog i invalidskog osiguranja Vas savetuju.

Mesto / Termin

BEOGRAD

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje
Bulevar umetnosti 10, 11070 Beograd

6. april 2011. godine

Sreda, od 9.00 do 16.00 časova

Zakazivanje termina:

☎ (011) 2017 419
☎ (011) 2017 437

Molimo Vas da ne zaboravite da donesete Vaše dokumente o osiguranju i Vašu ličnu kartu ili pasoš

INTERNATIONALE PENSIONSBERATUNG

Sie sind oder waren in Serbien oder Österreich tätig

Experten der Pensionsversicherungsträger beraten Sie.

Ort / Termin

BEOGRAD

Republiklicher Fond für Pension und Invalidversicherung
Boulevard der Kunst 10, 11070 Beograd

Mittwoch, von 9.00 bis 16.00 Uhr

Terminvereinbarung:

☎ (011) 2017 419
☎ (011) 2017 437

Vergessen Sie bitte Ihre Versicherungsunterlagen und Ihren Personalausweis oder Reisepass nicht.

REPUBLIČKI FOND ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE PENSIVSICHERUNGSANSTALT

стручној служби Фонда благовремено, увидом у предмете, припреме одговоре на питања, односно информације о кретању конкретних предмета и фази у којој се поступак одлучивања тренутно налази.

Оглашавање је планирано и у другим медијима (штапа, телевизија) и то не само на подручју Београда, већ и на локалном нивоу. Циљ је, свакако, да се што већи број грађана одазове, односно укључи у саветовање, јер је то јединствена прилика да у непосредном контакту са саветодавцима добију потребну правну помоћ и отклоне дилеме које евентуално имају у вези са својим правима.

Искуство са претходних дана разговора, који су били организовани прошле године у Бечу, први пут након паузе од скоро 30 година, показало је да је њихово одржавање од изузетног значаја, јер умножено доприноси убрзању самог поступка остваривања права, разрешавању спорних питања и бољој информисаности грађана када је реч о њиховим правима из пензијског и инвалидског осигурања. Одзив заинтересованих у Бечу био је велики (око 40 осигураника и корисника добило је потребне информације, а решен је и знатан број ургенција), што је било реално и очекивати имајући у виду бројност

српске дијаспоре у Аустрији, а саветовање је, како са наше, тако и са аустријске стране, оцењено као ефикасно, успешно спроведено и добро организовано.

По окончању „радног дела“ саветовања, наредног дана, 7. априла, у складу са договором који је постигнут са аустријском страном, одржаће се састанак представника Завода за социјално осигурање, Фонда ПИО и аустријског носиоца пензијског осигурања (у саставу аустријске делегације ће, поред осталих, бити генерални директор Завода, његов заменик и начелник Одељења за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања), на коме ће се извршити евалуација дана разговора одржаних у Бечу и у Београду, и проценити њихова успешност и оправданост даљег одржавања. Имајући у виду чињеницу да велики број осигураника који живе у Србији, односно Аустрији, имају периоде осигурања навршене на територији друге државе уговорнице, као и да је знатан број корисника остварио право на пензију или неко друго право из области пензијског и инвалидског осигурања код српског, односно аустријског носиоца осигурања, применом одредаба билатералног споразума, може се очекивати да ће и будући дани разговора, чији ће термини овом приликом бити договорени, оправдати очекивања и испунити свој превасходни циљ – пружање бесплатне правне помоћи, отклањање евентуалних проблема у примени споразума о социјалном осигурању, брзо и ефикасно спровођење поступка остваривања права и, изнад свега, настављање успешне и конструктивне српско-аустријске сарадње на пољу социјалног осигурања.

Александра Банић

Два конкурса за запошљавање

Влада Војводине је у оквиру Акционог плана за запошљавање у 2011. години објавила, 8. марта, у новосадском „Дневнику“ и у „Пословима“ – листу НСЗ, као и на сајту Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова, два нова конкурса за запошљавање људи у Покрајини.

Наиме, из њеног буџета за ову годину издвојено је 200 милиона динара који ће се расподелити онима који аплицирају за средства на Конкурсу за доделу субвенција послодавцима за отварање нових радних места и на Конкурсу за незапослена лица ради субвенционисања самозапошљавања.

Једнократну новчану помоћ за самозапошљавање у износу од 160.000 динара добиће бесповратно кандидати који

Мирослав Васин

ће обављати новорегистровану делатност на територији Војводине. Корисници субвенције мораће новим бизнисом да се баве најмање годину дана и да редовно уплаћују доприносе за обавезно социјално осигурање. Конкурс ће

трајати до утрошка предвиђених средстава.

Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, изјавио је да код јавног позива послодавцима за доделу субвенција за отварање нових радних места постоје два циља. Први циљ

је да се што већи број, или чак свако радно место које се отвори у Војводини подстакне новчаним средствима, а други да се омогући да страни и домаћи инвеститори који у Покрајини желе да отворе нови погон, ново предузеће, нову производњу добију субвенцију за свако ново радно место у износу од 130.000 динара.

Новина у овом конкурс у је и да ће се додатак од 20.000 динара исплаћивати послодавцима када запосле лице старије од 50 година. Такође, први пут је овај државни орган у један конкурс уградио и инструмент социјалног дијалога – на молбу синдиката – јер ће предност у додели поменутих субвенција имати онај послодавац код којег постоји потписан колективни уговор, у смислу гаранције за поштовање права запослених.

М. Мектеровић

ИЗВРШНИ ОДБОР САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Усвојен програм за 2011. годину

На Седници Извршног одбора Савеза пензионера Војводине, одржаној крајем фебруара у Новом Саду, осим Извештаја о раду за прошлу годину, завршног рачуна и финансијског извештаја, усвојен је и Програм рада Савеза пензионера Војводине за 2011. годину.

Према речима Милана Ненадића, председника Савеза пензионера Војводине, протеклу годину карактерисао је постепени и благи економски опоравак земље, али уз инфлацију већу од пројектоване, што је узроковало и пад реалне вредности пензија и погоршање социјално-економског положаја пензионерске популације. Стога је Савез прошле године доставио свим посланичким клубовима у Скупштини и Вла-

ди Србије своје предлоге за измене Закона о ПИО с циљем да се у Закону повољније уреди начин усклађивања пензија и уградње заштитних механизми за просечну пензију и за најнижи износ пензије, да би се спречило реално смањивање вредности пензија и опадање њиховог учешћа у просечној заради у Србији.

Према усвојеном Програму рада за ову годину, они ће континуирано пратити и утицај примене поменутог Закона на кретање пензија и на социјални и материјални положај њихових корисника и, зависно од тих кретања, указиваће надлежним државним органима на проблеме који се буду појављивали по том питању. Наравно, Савез ће

анализирати и примену прописа, али и давати предлоге и мишљења из других области који су од интереса за кориснике пензија, а најпре из области здравственог осигурања и социјалне заштите. У плану је и завршетак поступка пререгистрације мањег броја општинских удружења код Агенције за привредне регистре. Савез ће, такође, у овој години обавити и свој део посла око слања пензионера на бесплатан опоравак у бање и РХ центре Србије о трошку Фонда ПИО, а већ је иницирао и предлог за измену Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО – да уместо досадашње три године услов за добијање бесплатног опоравка

буде пет година од последњег коришћења. Наставиће се и сарадња са Републичким и Покрајинским фондом ПИО у вези са свим питањима од интереса за кориснике пензија, функционисање и рад Савеза и удружења пензионера.

Финансијским планом за 2011. годину, и кроз донације, обезбеђиваће се средства општинским удружењима за хуманитарне активности и спровођење њихових програма рада, као и за културно-уметничке и спортске активности. Рецимо, суфинансираће се и традиционална Смотра хорова градских и општинских удружења пензионера која ће се ове године одржати у Суботици.

М. Мектеровић

ЖЕНСКИ АКТИВИЗАМ У ТЕМЕРИНУ

„Хајде да заједно“

Свака среда – креативна среда, једна је од максима којих се од 1. новембра прошле године придржава 30 жена из темеринске општине, окупљених у пројекту „Хајде да заједно“.

Сваке среде, без обзира на временске (не)прилике, у просторије средње школе у коју више не залазе ђаци око 16 часова стижу жене. Најстарија има више од осам деценија, а најмлађа, још девојчица, пуни дванаесту. Неке су домаћице, неке пензионерке, има студенткиња и ученица, а оно што их повезује је жеља за активним, креативним дружењем у коме се уче технике и размењују стилови ручних радова. И не само то. Много важније од стварања производа употребљивих у свакодневном животу јесте стварање веза међу женама, преношење знања и вештина на млађе, и међугенерациска размена.

Учи се и у шездесетој

Актив жена Бачки Јарак, иначе носилац овог пројекта у коме учествују и чланице осталих актива општине Темерин, ове године обележава 31 годину рада. У те три деценије стало је много изложби, сајмова и промоција производа које су спремале веште руке да би поклањале нејакима и немоћнима; стотине метара домаћих пита нашло је пут до

Председница у новој кецељи

Везиље

љубитеља доброг традиционалног залогаја, где се рачунају и јела од пасуља – специјалност жена из Јарка.

Председница Актива, Боса Вукотић, набрајајући део онога што су свих ових година радиле, са великим одушевљењем прича о овом пројекту који ће трајати до 1. маја ове године.

– Овде има и младих девојака, на моје велико задовољство! Дружимо се са онима које су млађе од нас и по 30 година – студенткиње, а воле ручни рад. Ма, све жене једва чекају среду, и ја прва не могу да дочекам кад ћемо почети, а остајемо и после седам. Долазимо и кад није среда – у петак, суботу, како се договоримо. Ово је један психички одмор, једно задовољство. Шале се на мој рачун да сам касно почела пошто са 60 година учим да везем, али мислим да никад није касно за учење, поготово у овој дивној атмосфери – смеје се Боса.

У првој просторији око столова пуних шарених конаца и другог прибора седе везиље и жене које хеклају. До вештих и искусних су почетнице – већ су овладале основним знањима, па желе да вез понесу кући, да би што пре стекле и вештину. Пљушта похвале у свим смеровима,

радост зари лица жена које у тих неколико сати недељно „заборављају“ све остале животне улоге производећи не само ручне радове, него и дивну енергију коју свака уз осмех понесе и кући.

Осим Босе, која брине о набавци материјала, евиденцији трошкова и осталих ставки пројекта, и да све иде како је планирано, увек је ту и координатор Биљана Маричић, иначе стручни сарадник за локалне програме. Без ње, кажу, ништа од овога свега не би било.

– Наша Биљана је изузетно способна, пуна идеја и воље за сав овај рад. Она је пројекат написала и заправо организује све, а ми радимо остало. Младост има обиље креативности, што смо се увериле када смо пред Нову годину правиле честитке. Ове наше девојке су смишљале и мотиве, и материјале, тако да смо уживајући направиле 500 честитки. Онда смо кренуле са срцима разних боја и величина, а правимо и јастучиће у том облику, пешкире, кецеље, рукавице и подметаче за шерпе; затим ћемо правити постелине за децу и одрасле, и ту ће већ бити крај нашег пројекта – набраја Боса неке од многих производа који настају у одличној атмосфери.

Рада Бандић, већ четири године пензионерка, трећи пут у животу учи да везе, а учиће и хеклање, каже, радосно показујући свима свој вез пуним бодом који је завршила код куће.

– Сретна сам ко мало дете како сам ово лепо урадила – каже Рада. – Ја сам из Сирига, а није ме могао спречити ни снег ни поледица да долазим на ове радионице. Смејемо се, шалимо, лепо се дружимо, а све ово заслужује само похвале, и да се настави. Све више жена долази, па некад треба доћи раније да се нађе место...

У кројачкој радионици, где је старим шиваћим машинама мајстор продужио живот, велики сто за кројење и даска за пеглање. Како која жена стиже, прима се посла. Раде

Нове „пријатељице“

се сетови за кухињу – кецеље, рукавице и подметачи за шерпе. Овде је главна Славка Тодоровић, врсна снајдерица која од мале пензије школује двоје деце. Ваљда је зато што је ситна и мршава добила надимак Маћа, и тако је сви ословљавају.

– Ово ме опушта и оплемењује. Добро је да млади уче од старијих, а ове су нам младе девојке паметне, имају укуса и добро се уклапају с нама. Њихове добре идеје

остварујемо заједно, а оне уче да шију, кроје, пеглају, припремају украсне траке, а уче богами и како је лепо што смо све заједно, што се договарамо и учимо једне од других – прича Маћа не дижући поглед са штепа.

За машином иза ње шије Марија Полић. Дипломирани инжењер архитектуре, 31 година, без запослења.

– Допала ми се цела ова идеја коју је на промоцији пројекта објаснила Биљана Маричић, и укључила сам се. Уживала сам док смо креирале новогодишње честитке, научила сам нешто да радим на шиваћој машини, а кројење, вез и хеклање још нису стигли на ред. Сад спремамо радове за априлски сајам у Темерину, али се надам да ће се пројекат наставити, и да ћу научити и ове друге вештине. Жене су супер, имају стрпљења са нама, Маћа поготово, стално ми нешто прискаче око машине – извуче се доњи конач, или не могу да га намотам... Маши-не старе, а ја још нисам ис-

кусна, али заиста желим да научим. Зато стално Биљану питамо о наставку ових креативних радионица.

Економска корист у изгледу

Искуства Темерина и бројних удружења сеоских жена која у Војводини изузетно добро раде, показују да је женски активизам свакако велики ресурс заједнице који може добро да се искористи. О томе Биљана Маричић каже:

– Ово ће убудуће да се развија на више начина. На првом сајму женског стваралаштва и рукотворина, који ћемо организовати у априлу, изложићемо ове наше радове који ће се, верујем, у догледно време преселити у етно кућицу. Њу нам је, да служи као сувенирница, обећао покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, Мирослав Васин. Пошто су производи лепо, функционални и модерни, али са

елементима традиционалног женског стваралаштва, лако ће као ручни рад наћи пут до купаца, као сувенир Темерина. Искрено се надам да ће жене заинтересоване за то увидети да могу да произведу за тржиште, што је и крајњи циљ – да имамо економску корист од тога – верује Биљана, најављујући нове пројекте.

Један од њих, усмерен на европским фондовима (израда је у току), подразумева не само производњу предмета, него и вештине презентовања његових својстава, привлачног паковања, планирања нових производа – речју, стицање неких менаџерских и социјалних вештина које ће бити основа за будућу економску корист.

То што жене радо долазе на радионице средом казује да се захваљујући пројекту „Хајде да заједно“ покренула женска иницијатива, као важна сила у сваком друштву. Јер, кад се жене приме посла, то мора да напредује, да оствари резултат.

Ика Митровић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ВРАЧАРА

Хуманост на делу

За наше најстарије суграђане локална удружења пензионера представљају битан ослонац у свакодневном животу. Тако и активности Удружења пензионера општине Врачар имају пре свега хуманитарно-социјални карактер.

– Удружење чине четири месне организације које, као и Удружење у целини, из године у годину постижу све боље резултате како у погледу омасовљавања чланства, тако и у погледу разноврсности својих делатности. Посебно интересовање наши чланови показују када је реч о дружењима, игранкама, рођенданима, излетима. Морам да напоменем и велику посећеност предавања, посебно на теме из области здравства и правне помоћи – каже Слободан Ребић, председник.

Удружење пружа помоћ члановима који су због болести или старости спречени да присуствују окупљањима.

– Такве чланове посећујемо и уручујемо им пакете помоћи или новац. Износи су онолики колико можемо да издвојимо из иначе скромних средстава којима располажемо. Такође, чланови четврте месне организације су дали прилог за дванаест наших пензионера и тиме им омогућили једнодневни излет.

Удружење успева да помогне члановима и на други начин.

– На Светог Саву, што је иначе и дан нашег Удружења, купили смо телевизор једном члану чија је и материјална и здравствена ситуација веома тешка. Због природе болести везан је за кућу и гледање

телевизије му веома значи. До сада није имао телевизор, нити је могао себи да га приушти, с обзиром на то да прима веома малу инвалидску пензију. Ми знамо да је то скромна помоћ, али је тај гест за њега био значајан. Рекао је да му је умногоме променио живот и да лакше подноси болест.

Донедавно су медицинске сестре из Дома здравља Врачар члановима Удружења мериле крвни притисак.

– Мерење притиска је годинама организовано једанпут седмично. Сестре су долазиле у просторије Удружења и Месне заједнице. Ни сами не знамо тачан разлог зашто више не долазе, само нам је наведено образложење да се мерење крвног притиска обавља искључиво у Дому

здравља. Обратили смо се надлежнима у Дому здравља Врачар и објаснили да је то захтев пензионера. Надамо се да ће наставити са том дугогодишњом праксом, а сваки други одговор би тешко пао нашим члановима.

Што се тиче планова за наредни период, Удружење Врачар, као и месне организације и надаље ће бити оријентисани ка пружању помоћи пензионерима који су болесни или су у тешкој економској ситуацији.

– Циљ нам је да побољшамо квалитет живота наших чланова. Зато бих свим пензионерима који живе на Врачару, а до сада се нису учланили, топло препоручио да нам се придруже – каже на крају председник Слободан Ребић.

Ј. Оцић

УСЛОВИ ЗА ПОСАО СВЕ МАШТОВИТИЈИ

Креатори занимања

Употрази за пристојнијим животом, користећи све вештине којима су овладали, и размишљајући које су све људске потребе, незапослене особе али и они који би да допунски зарађују, смишљају читав спектар занимања, међу којима има и бизарних. Савременим токовима, брзом развоју технике и технологије већ су данак платила бројна радна места. У историју све више одлазе поједине професије уступајући место неким новим пословима. Радна места професора марксизма, професора ОНО и ДСЗ, професора домаћинства, дактилографа су такоређи заборављена. Али, они домишљати и брзи досетили су се да отворе агенције за све и свашта које су „десна рука“ у свим замисливим ситуацијама. Услуге набавке намирница, лекова и осталих потрепштина које се достављају на кућни праг већ одавно нису новост. Тако је настало једно ново занимање са старим називом – потрчко.

Крај се већ примачао и развијању филмова и изради фотографија. Нестају и бројни занати. Интернет је проширио огласима необичних садржаја, разнородних професија и различитих способности и вештина. Претежно је реч о хонорарним пословима, као што су професионални шетачи паса, чувари туђих кућа у

којима сезонски или у дужем периоду нико не живи. У једном од огласа незапослени интелектуалац нуди услугу чекања у реду. Наш народ је склон, често не без разлога, да верује пре свега препорукама. У време празника, савремене жене, а све чешће и њихове мајке, колаче и торте наручују од проверених домаћица, које се овим послом баве неколико година уназад.

У изради је Закон о детективским пословима, који су код нас све популарнији, а кога шпијунира и прати, остаје само да наслуђујемо. На интернет страници Националне службе за запошљавање Србије појавио се оглас у коме се траже четири радника која би обезбеђивала стадо коза и имање близу Крагујевца. Међу захтевима послодавца су познавање борилачких вештина и поседовање добрих социјалних вештина – активно слушање и разумевање. Искуство за ту врсту посла није потребно, а тражи се минимум други степен стручне спреме. Кандидатима је, поред осталог, напоменуто да је пожељно да поседују возачку дозволу Б категорије, као и почетно знање о интернету. Посао је привремене и повремене природе, а могу да аплицирају само они који су одслужили војни рок и имају физичку координацију и организационе способности попут

успостављања процедура. На интернет страници европских огласа аутолимар-бравар уметник, са знањем седам заната, вредан и одговоран, тражи посао код савесног послодавца. Он напомиње да са тих седам заната може да ради самостално или као део групе. На истом порталу „дипломирана економиста саветује у рецесији“.

На интернету постоји сајт који карикира нашу стварност, бави се сатиричним новинарским жанром, објављувањем чланака који су потпуно измишљени, али за које се може рећи да им је свака веза са реалношћу намерна. Реч је о сајту Њуз.нет, на коме је недавно објављена измишљена вест да се коначно појавио оглас за посао који сви могу да разумеју, за који никоме није потребан преводилац. Лажни оглас дословце гласи: „Специјализована компанија за откуп и прераду воћа тражи радника за ношење гајбича. Није потребно тридесет година претходног искуства на сличним пословима, није потребна возачка дозвола за 'миг 29', нити тимски дух. Не правимо фудбалску репрезентацију нити летимо на Марс, већ прерађујемо воће. Потребни само физичка спремност и добра воља. Плата по договору.“ Инспирација за ову пародију, наравно, лежи у многобројним огласима који

Процене и подаци

На основу података Националне службе за запошљавање, у децембру 2010. године у Србији је било 729.520 незапослених, а од тог броја највише је младих од 25 до 29 година (13,29 одсто). Према подацима Републичког завода за статистику, из октобарске Анкете о радној снази, стопа незапослености у Србији је 19,2 одсто, рачунајући становништво старости петнаест и више година, а број незапослених је 566.720. Привредна комора Србије је, пак, драстичнија у својим проценама, и наводи да је незапосленост у Србији достигла 26 одсто, односно да готово милион и 900 хиљада људи није запослено. Судећи према званичној статистици у последње две и по године, због отказа и гашења предузећа у Србији је без посла остало више од 200.000 особа.

садрже занимања на страним језицима, претежно енглеском, као што су ИТ асистент или бренд менаџер.

Неће се, ипак, угасити баш све професије на којима се некада могло чак и профитирати. Не постоји сурогат за вештог и креативног фризера. Кулинарске способности и истанчан осећај за зачине нема ниједан робот. Сматра се и да ће људима увек бити потребан неко од политичара да их предводи. Сви облици уметности су вечни. Брз темпо живота и потрошачко друштво доносе стрес и отуђење, а самим тим зараду психолозима и психијатрима. Неће се променити ни чињеница да човек, чак и кад није одговарајуће плаћен, у пословном свету вреди онолико колико зна, колико усавршава своје знање, јер оно има рок трајања, и колико га ефикасно примењује.

Јелена Оцић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Десктоп представља основни изглед екрана када се учита оперативни систем Windows 7. То је радна површина којој можемо да мењамо изглед према жељи. Састоји се из:

1. Икона;
2. Таскбара – траке на дну екрана.

Иконе

На десктопу се налазе:

1. Иконе из основног садржаја оперативног система Windows 7 – системске иконе;

2. Иконе које смо сами извукли са спољних меморија јер су нам за рад потребније од других. То радимо да би приступ фајловима био бржи. Фајлове, дакле, не морамо да тражимо из Windows Explorer-а, већ их видимо директно на екрану. Фајлови на десктопу се називају Shortcut (пречица), а постоје два типа:

а) Shortcut до програмских фајлова;

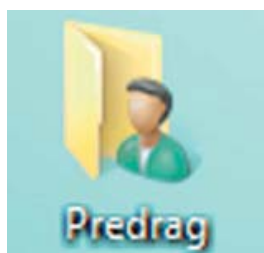
б) Shortcut до фајлова које смо сами креирали.

Напомена: У било који фолдер на десктопу улазимо када два пута клинемо на њега. Да бисмо се из изабраног фолдера вратили у претходни, клинемо на дугме **Back**.

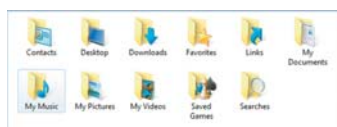
Иконе из основног садржаја Windows 7

На десктопу можемо да видимо иконе из основног са-

држаја оперативног система Windows 7:

1. **User's file** – ова икона је кориснички фолдер (Предраг) са својим садржајем. Када два пута клинемо на икону корисничког фолдера (Предраг), добијамо прозор као за Windows Explorer, али су у његовој листи фајлова издвојени подфолдери који су креирани ради једноставније организације наших докумената. У њима чувамо:

а) **Contacts** – информације које смо унели о некој особи или организацији, као што су име, телефонски број, мејл адреса итд.;

б) **Десктоп** – садржај десктопа који се састоји из икона системских фолдера, али и пречица ка програмима, фолдерима или фајловима;

ц) **My Documents** – документа која смо сами креи-

Десктоп (1)

рали, као што су текстуални фајлови, радне странице или презентације;

д) **Downloads** – фајлове које смо скинули („спустили“) са другог рачунара или интернета;

е) **Favorites** – линкове који нам отварају омиљене веб-сајтове;

ф) **Links** – линкове које смо посећивали на интернету;

г) **My Music** – музичке фајлове;

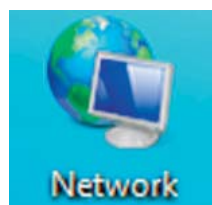
х) **My Pictures** – дигиталне слике;

и) **Saved Games** – податке из игара које желимо да сачувамо;

ј) **Searches** – фајлове које смо претраживали по специфичном критеријуму или филтрираном захтеву;

к) **My Videos** – видео записе.

2. **Computer** – када два пута клинемо на ову икону, добијамо прозор као за Windows Explorer, али су у његовој листи фајлова издвојене спољне меморије рачунара: хард диск С (уколико је подељен на партиције, онда видимо D, E... у зависности од тога колико их има), дискету А и CD-rom D (ако диск има више партиција, онда видимо Е или F итд.) и USB уколико га прикључимо. Када два пута клинемо и отворимо жељени уређај, појављује се његов садржај – фолдери и фајлови;

3. **Network** – икона која нам омогућава рад у мрежи. Када два пута клинемо на њу, добијамо прозор као за Windows Explorer, али у његовој листи фајлова видимо

рачунаре који се налазе у мрежи, а тренутно су доступни. Корисници чији су рачунари у мрежи могу да комуницирају између себе, шаљу податке један другоме и да преузимају податке један од другог. У мрежи постоје подаци који су доступни другим корисницима, као и они којима други корисник уопште не може приступити или им приступа уколико му је корисник чији су подаци дао шифру. У икони Network појавиће се сви рачунари који се налазе у мрежи, а да су тренутно доступни. Тада клинемо на рачунар коме желимо да приступимо и тако добијамо увид у све доступне фолдере и фајлове који се налазе на том рачунару. Поступак рада са фолдерима и фајловима (креирање фолдера, фајлова, копирање...) идентичан је као на нашем рачунару;

4. **Control Panel** – омогућава нам да подесимо све параметре који сачињавају оперативни систем Windows 7. Карактеристике које поставимо одређују како оперативни систем Windows 7 ради и изгледа, тако да их на овом месту можемо прилагодити сопственим захтевима и потребама;

Напомена: Control Panel је системска икона у којој можемо да вршимо разна подешавања. Препоручујемо да почетници у раду са оперативним системом избегавају коришћење Control Panel-а јер могу да поремете исправан рад и изглед оперативног система. Ми ћемо у даљем тексту (поглавље Старт мени) кратко објаснити шта све може да се подешава у Control Panel-у.

5. **Recycle Bin** – ова икона је фолдер у коме се чува све што смо обрисали, за сваки случај, пре коначног брисања.

Наставиће се
Предраг Јовановић

Почео је пост

Лосос у фолији

(за четири особе)

Време припреме: 60 минута

Састојци: један лосос (1,3-1,5 кг), мало уља, 6-7 ченова белог лука, 2-3 кашике исецканог першуна, 5-6 парадајза, пола килограма шампињона, 50 мл белог вина, 3-4 листа лорбера, мало соли и бибера.

Припрема: Лосос очистити, опрати и мало просушити кухињским папиром. Направити мешавину од исецканог белог лука, першуна, уља, соли и бибера и њоме премазати рибу (споља и изнутра). Увити лосос у фолију и ставити у фрижидер да стоји 24 сата. Печурке очистити, бланширати и исецкати на ситне листиће. Парадајз ољуштити, очистити семе и ситно исецкати. Помешати парадајз с печуркама (оставити једну кашику исецканих шампињона), додати вино, со и бибер и масом напунити рибу. Остатак шампињона распоредити преко лососа, као и лист лорбера. Рибу увити у алуминијску фолију и у загрејаној рерни пећи на 180 степени око сат времена, без отварања рерне.

Шумадијска чорба

(за четири особе)

Време припреме: 15 минута

Састојци: 100 г броколија, једна шаргарепа, 100 г карфиола, 100 г грашка, чен белог лука, мало соли, бибера и першуновог листа.

Припрема: Опрати и очистити поврће и уситнити бели лук, па скувати у посољеној води. Део поврћа умутити миксером, забиберити по потреби, пробати воду. Зачинити и мало кувати. Остатак поврћа оставити у комаду и на крају додати першунов лист.

Посна салата са макаронима

(за четири особе)

Време припреме: 45 минута

Састојци: 500 г макарона, 500 г шампињона, 300 г посног качкаваља, 400-500 г посног мајонеза, 200-300 г кечапа, мало соли и бибера.

Припрема: Макалоне скувати и процедити. Шампињоне исецкати на листиће, издинстати и прохладити. Сјединити макалоне, шампињоне, изрендан качкаваљ, мајонез и кечап, посолити и побиберити. Оставити преко ноћи у фрижидеру да се намирнице сједине.

Сутрадан ће салата бити лепша.

Кестен пралине

Време припреме: 40 минута

Састојци: кора – 250 г шећера, кафе-на шољица воде (0,75 мл), 125 г маргарина, 100 г млевеног кекса, 75 г ораха, 50 г чоколаде.

Фил: 150 г кестен-пиреа, 50 г шећера у праху, 50 г маргарина, 50 г ораха, кашика рума. Глазура: 100 г чоколаде, три кашике уља.

Припрема: Скувати сируп од 250 г шећера са шољицом воде и кад проври кувати три минута. Скинути са рингле, додати маргарин и мешати док се не истопи, а затим додати остале састојке: млевене орахе, кекс и на крају изломљене коцкице чоколаде, може се додати и кашичица какаа, за тамнију смесу. Све лепо

измешати и кад се смеша мало прохладити растањити је преко фолије (развијену кору димензија око 35x35 цм). За фил: измешати кестен-пире, шећер у праху, маргарин и млевене орахе, додати кашику рума и све ставити у шприц са округлим наставком. Дуж ивице разви-

јене коре, истиснути фил од кестена као танку траку. Помоћу фолије подићи ивицу теста и пребацити је преко траке од кестена, као кад се завија ролат, мало притиснути да обухвати фил од кестена и одсећи непосредно уз ивицу. На исти начин направити још неколико малих, веома уских ролата (од дате мере добије се око пет танких ролатића). Ролатиће прелити чоколадном глазуром и оставити их на фолији док се чоколада не стегне, а онда их пребацити на послужавник и још мало расхладити у фрижидеру. Кад се ролатићи охладе, сећи на мање коцкице и сваку пралину ставити у папирнату корпуцу.

Припремила: С. С.

По путницима се трамвај познаје

Чим уђеш у превоз схватиш каква је ситуација у којој живимо и какав нам је стандард – ту и тамо тек понеко испадне из просека

Е, бакасице, ћао, ево једва се превезох из града. Гужва нека за медаљу, као да су сви кренули из куће баш кад и ја. А о нашем чувеном трамвају да ти и не причам. Нема га, па нема, па не наилази. Каже мој један друг, то јест друг мог доброг ортака који је неко време, око пет година, био у једној од оних скандинавских земаља (што се вратио, ни сам ваљда не зна) да тамо у секунд возови, то јест метро наилази, а ако се којим случајем догоди да касни, одмах изађе обавештење колико је секунди у питању. Јесте, јесте, секунди, јер они и не касне више од 15, 20, евентуално 30 секунди, прича тај друг. А ја овде увенух данас 25 минута и мог трамваја ни за лек. И кад сам коначно угледала један да иде, од саме пуне жеље да то буде мој, ја уђем сва срећна што се коначно возим ка циљу а не стојим у месту. Али, чим сам ушла и осврнула се око себе, све ми нешто чудно. Други људи, друге фаце, некако сви за нијансу сређенији и боље обучени него што сам ја навикла у мом трамвају. Питам госпођу поред који је број трамваја и чим ми је рекла видим скроз сам промашила. Сиђем одмах на следећој станици и станем поново да чекам. И у том чекању ми паде на памет да сам, значи, провалила из места да сам промашила, и то само по изгледу људи унутра. Дакле, није требало да скрене па да видим да иде другим путем, него само погледам фаце и све је јасно. Сад, није да се у нашем градском превозу на било којој линији возе ликови који су до бола скоцкани и сређени „да све дуби“ на њима (што је иначе твој израз, али ми се допада), далеко од тога. Ти чим уђеш у превоз схватиш каква је ситуација у којој живимо и какав нам је стандард – ту и тамо понеко, морам овде да нагласим од нас млађих, испадне из просека, али ипак, схватила сам тад кад сам оманула трамвај, има и од лошег горе. Јесте да су сви по превозу некако невесели, да не кажем депресивни, накрај срца и увек спремни на свађу и расправку каква год да је ситница у питању и да се свима и на лицима и по гардероби види стандард, односно недостатак истог, али веруј ми да ипак има разлике. Знаш, у трамвају за наш крај некако се посебно види сиротиња, беда, ма туга нека, просто речено. Нема ту ни нове одеће ни обуће, о модерној да не причам уопште, а многи, морам да ти кажем, изгледа ни за сапун и прашак немају довољно па то баш није јако занимљиво, нарочито кад отопли.

Знаш, бакасице, тог дана кад сам то промашила трамвај, први пут сам почела да размишљам о томе како ти већ по свету који се вози неким превозом можеш да претпоставиш какав им је стандард. Па сам почела да обраћам пажњу и мало анализирам. И стварно: на линији која иде на Баново брдо гардероба је знатно модернија, нађе се ту и покоја бунда ових зимских дана уклопљена са добрим чизмама и кожном торбом. Приметила сам у трамвајима за новобеоградске блокове има и скроз модерних, чак овосезонских крпица на путницима, нарочито путницама, и на још пар градских линија може се видети дотеран свет и осетити мирис парфема.

КАЖЕ МИ МОЈА УЊУКА

Сад, јесте да ти увек волиш да потегнеш ону чувену „одело не чини човека“ (па је и мама то усвојила кад јој тражим нешто ново са образложењем да је скроз „ин“ и да сви то већ имају), али по мени, ако не чини човека, односно жену, девојку улепшава знатно. А шта та лепа, модерна одећа чини за мој осећај самопоуздања да ти и не помињем. Тако ми подигне расположење да не могу да ти опишем. Волим да се скоцкам, да се због тога добро осећам и да онда са исто тако сређеним другарицама кренем у живот.

Зато ми је жао када видим да велики број наших суграђана, а поготово они из нашег краја, не могу себи да приуште ни добар капут, ни нове чизме, а на шминку и парфеме су жене потпуно заборавиле. И све мислим да ће једном (док сам још млада) ипак доћи неко боље и срећније време када ћу ући у градски превоз и у њему затећи сређен и намирисан свет који се смешка, осмехује и, што да не, наглас смеје. Јер се радује животу и послу на који иде и уопште дану који почиње. И да, наравно, и тај градски превоз у који улази буде достојан својих путника: чист, удобан са прозорима који се отварају, грејањем зими и хлађењем лети.

Их, бакасице, слушај мене што сам се бацила у неке дубиозе. А све је почело тако што сам дошла да ти покажем нове фармерке, пролеће ће изгледа ипак доћи ове године. Добре су баш, имају и џепове, добро не мораш баш сваки пут неки динар у џеп, али хвала. Сад јурим да покажем и осталима како ми чуче, а ти кад кренеш код лекара скоцкај се мало, немој да упадаш у просек у превозу. Штрчи мало. Добро је то.

Бака Мара

ЖИВОТ ПОД ВИСОКИМ НАПОНОМ

Притисак се пење, граница спушта

Београђанин здрав и прав, мада у годинама које више нису безазлене (шездесет и нека) недавно је са нелагодом открио да има проблем за који није знао, нити га је уопште био свестан – висок крвни притисак.

Из знатижеље, у једној кућној посети, решио се не проверу пошто је самомерач (који данас готово свака кућа има) већ кружио међу присутнима. Добијени резултат 160/95 мало га је изненадио, али не и забринуо. Негде у глави имао је оне вајкадашње критеријуме да се нормалан горњи (систоли) притисак рачуна као сто плус године живота. Међутим, сви око њега скочили су са упозорењем да су то високе вредности које не би смеле да се игноришу.

Сада већ збуњен, пристао је на додатну контролу. Боље да није. Ново мерење показало је нову, још вишу вредност, следеће, наравно, још вишу. Један лек за обарање притиска, ништа, други, ништа. Притисак је растао незадрживо, а са њим и паника. У драматичној завршници те исте вечери,

када се на дисплеју самомерача указало 220/110, новопечени пацијент постао је кандидат за ургентни центар.

Осим што убедљиво осликава непосредно деловање стреса на повишени крвни притисак, ова аутентична прича потврђује још једну битну компоненту хипертензије, а то је одсуство симптома. Јер, све време човек о коме је реч, осим растуће забринутости и страха, није осећао ништа друго, нити је имао било какве сметње, главобољу, несвестицу, мучнину, зујање у ушима, или било шта што би могло да се препозна као сигнал да се у организму нешто дешава.

Са становишта терапије, највећа опасност крије се управо у тој особини „неприметљивости“, слажу се стручњаци, иначе мање сложни око суштинског дефинисања хипертензије – да ли је то уопште болест или тек стање, симптом нечег другог.

Додатно објашњење тога ко су једни, а ко други, можда и није неопходно, али да не буде никакве дилеме, рећи ћемо да су за унапређење хипертензије у болест заслужни припадници нове школе мишљења, односно медицине у којој велику, понекад и одлучујућу улогу игра фармацевтска индустрија, док су (преостали) старински лекари склонији да проблем посматрају кроз другачију, природном току ствари примеренију диоптрију.

Да су природни процеси неодвојиви део целе приче, говори и податак да од повишеног притиска пати свака четврта особа, уопштено посматрајући одраслу популацију, али свака друга када је реч о старијима од 60 година. Дакле, евидентно је да се притисак повећава с годинама, тако да није случајно што се некад рачуница о дозвољеним вредностима изводила према животном добу. Сада, међутим, по најригиднијим поставкама представника новог таласа у медицини, сви бисмо мо-

рали да имамо притисак као да нам је двадесет година. Другим речима 120/80 је оптимум, а око вредности до 140 и даље се ломе копља, да ли их третирати као високе у склопу нормалних резултата или као почетну хипертензију коју треба лечити.

Расправе су поготово жестоке у Сједињеним Државама, превасходно због великог постотка становништва са овим проблемом, близу 30 одсто, али и моћи утицајних фармацеутских корпорација и лобија. На тржишту лекова у САД годишњи удео средстава против притиска (а лечење по правилу подразумева више од једног лека) износи 17 милијарди долара. Терапију узима око 65 милиона Американаца, а промењени критеријуми могли би да значе нових педесетак милиона конзумента.

Подаци о хипертензији су иначе недовољно прецизни јер се велики број људи и не обраћа лекарима. Мада свесни објективног ризика од срчаног или мозданог удара као највеће реалне претње, све то не схватају озбиљно пошто немају субјективних сметњи. Сматра се да се само половина случајева хипертензије открива, од тога само половина лечи, а од тих који се лече, само половина то ради на прави начин који даје резултате.

Сами лекови, међутим, нису довољни. Ту је Америка опет најбољи пример. Процент оболелих се не смањује, упркос сталном избацивању нових препрата на тржиште. Уз гојазност и физичку неактивност, као убедљиве фактора ризика, сада се све већа пажња придаје исхрани и препоручује се драстично смањивање уноса соли. Препорука није нова, али док се раније препоручена количина сводила на три грама дневно, сада се саветује не више од грам и по. То, пак, не може да буде само ствар личног избора, већ би изискивало комплетну преоријентацију у прехранбеној и угоститељској делатности, што би значило обавезу да се на свим производима истиче и тачна количина соли коју садрже.

Можда ће хамбургери, похована пилетина и сосови бити мање укусни, али на дуге стазе резултати сигурно не би изостали. Свакако, ако се има на уму живот под мањим притиском. **Д. Драгић**

Златне године? Било некад...

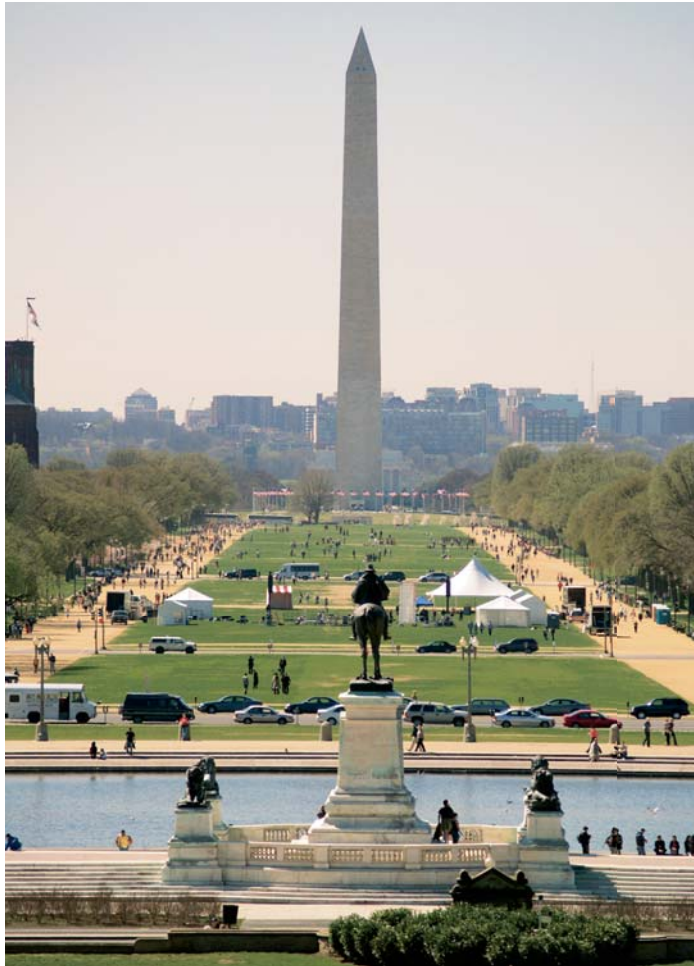
У глобалној кризи пензијских система, она америчка по зјапећем дефициту надмашује све друге

Одобу после пензионисања говорило се као о „златном добу“: времену у којем се, после много деценија посла, ужива у заслуженом опуштању, посвећује унуцима, пребирају успомене, ради оно што се током радног века није стизало и откривају нове радости, али кроз призму животног искуства.

Било некад... и нестало. Криза пензијских система, настала због фискалних проблема и демографских трендова, крајем прве деценије овог века несумњиво је добила планетарне димензије. Проблеми су мање-више свуда у основи исти, различите су само бројке и начини да се дође до решења.

А када је о томе реч, ако се бројке упореде, показује се да је криза највећа у најбогатијој земљи света, у Америци. Док се другде пензијски дефицити мере милионима, понегде и милијардама (евра или долара), у САД су мера проблема – билиони. Или, да би се боље схватило о чему је реч, хиљаде милијарди.

Фебруар и март су месеци у којима се у педесет сједињених америчких држава, и у федералном центру – Вашингтону, воде тешке буџетске битке. И Америка се, наиме, суочила са чињеницом да троши више него што има, да је државни рачун у хроничном минусу, и да се многе буџетске ставке покривају задуживањем: издавањем државних обвезница које ће се, уз камату, исплаћивати сутра.

Али расте и уверење да се тако не може унедоглед. Амерички бруто национални производ, све што се у земљи за годину дана произведе или кроз услуге размени, данас је око 14 билиона долара, а њен дуг је већ нарастао на девет билиона. И најновији буџет је пројектован тако да је мањак између онога што федерална држава планира да кроз порезе прикупи и онога што ће да потроши, око 1.700 милијарди.

Због тога је, у натезању између Обаминах демократа и конзервативне републиканске опозиције, на удару све: од трошкова за америчку војску, до социјалних давања.

Али главне битке се ипак воде у престоницама федералних држава. Најжешћа је у Висконсину, где републикански гувернер, у име буџетске штедње, жели да много тога ускрати и онима који омогућавају функционисање државе као такве: запосленима који плате добијају из државног буџета – чиновницима, полицајцима, ватрогасцима, просветним радницима, медицинским сестрама...

Висконсин је, међутим, само најдрастичнији пример онога што се дешава широм САД. И за очекивати је да су у буџетским мањковима највећи управо они намењени пензијама.

У Америци, која је далеко од тога да буде „држава дадиља“ – она ни у приближној мери то није као друге индустријске демократије – за пензију су одговорни углавном сами запослени. Они који раде у доминантном, приватном сектору на располагању имају неколико опција одвајања за старе дане, али је најпопуларнија шема са ознаком „401(К)“, која предвиђа да у пензијски фонд уплаћују и послодавци и запослени.

Постоје две врсте ових доприноса: једни који предвиђају гарантоване исплате, при чему о оплођавању фондова бригу воде послодавци, и други који имају гарантоване уплате – систем у којем послодавци за пензије издвајају више, али препуштају сваком запосленом да брине како ће те паре улагати да би оне добиле на вредности (јер се може догодити, као што се видело током минуле кризе, да се оне и обезвреде). По првом систему пензије ће бити ниже али сигурније. По другом више, али ризичније.

Док је 1985. године један од пет запослених у приватним фирмама, од средњих до великих, своју пензију обезбеђивао по систему гарантованих исплата, данас то чини само једна трећина.

Запослени код државе – око два милиона на платном списку федералне државе и око 20 милиона људи које плаћају локалне власти, углавном су осигурани по повољнијем систему гарантованих исплата. Што, међутим, не значи да ће они на пензионисање чекати као на златно доба. Према најновијим рачуницама, укупни пензијски дефицит је већи од хиљаду и по милијарди долара, а кад се у обзир узму и обавезе које нису обухваћене методологијом обрачуна, то нараста на чак 1.900 милијарди.

Како ће све ово бити надокнађено, одговора још нема. Сигурно је једино да скоро неће бити – онако како је некад било.

М. Бекин

ПЕНЗИОНЕРИ КЊАЖЕВЦА СВЕЧАНО ОБЕЛЕЖИЛИ 8. МАРТ

Књажевачка убавила

Иове године, као и десет претходних, Удружење пензионера Књажевца, преко секција жена пензионера и инвалида рада, организовало је традиционалну чајанку поводом 8. марта – Дана жена за све своје чланице и чланове, као и за остале грађане Књажевца, сазнајемо од Радомира Вељковића, председника општинске организације пензионера.

Да би се тај дан обележио како доликује, руководство пензионера, на челу са Бебом Милић, председницом Секције жена, припремило је добар програм који су, у сали Клуба пензионера и инвалида рада, извели чланови КУД „Сунчана јесен“. Учествовали су хор, фолклор, велики број певача и свирача, рецитатора, хумориста, глумаца, а више од

200 гостију било је задовољно приказаним програмом. По завршетку приредбе следило је послужење: чај, кафа, пиће, кекс, и разне врсте колача, а затим игранка за све.

У сали Клуба пензионера организована је и етно изложба одевних предмета, али и старих венчаних фотографија Књажевчана. Председница Секције жена, Беба Милић,

каже да је идеја била да се овом изложбом пропагира породични живот, да се подсети да је породица стуб друштва и да су срећни они људи који доживе златну свадбу и дуже од тога. Прикупљене су старе фотографије, међу којима је најстарија фотографија младенаца из 1890, а најмлађа из новембра 2010. године. Изложба носи назив „Заједно корачамо кроз живот“.

– Културно-уметнички програм је концепиран тако да се подсетимо на прошлост Књажевчана. Он носи назив „Књажевачка убавила“ јер је приказана лепота некадашњег начина живота – како се некада живело, играло, певало и како су људи уживали – каже Беба Милић.

Д. Ђорђевић

АКТИВ ЖЕНА У СВРЉИГУ

Изложба домаће радиности и домаћих колача

Садржајна, разноврсна и богата изложба домаће радиности која је приређена поводом 8. марта, Међународног празника жена, била је оличење креативности и способности Актива жена Удружења пензионера општине Сврљиг. Наиме, у

просторијама Удружења овдашњих пензионера изложен је прави мозаик рукотворина од којих су неке израђене још почетком прошлог века вредним рукама тадашњих домаћица.

Ту је ситан вез, плетење, кукичање, ткање. Комплетна народна ношња сврљишког краја лепо иде уз колце – „сврљишку руменку“, коју пензионерке зналачки и срцем играју. Посетиоци изложбе били су одушевљени лепотом изложених предмета, а припаднице лепшег пола у трећем добу срећне што их ручни радови враћају на извориште традиције. Тако се у овом крају поново ткају нити новог доба, и то све уз помоћ наших бака које су добро изучиле занат. А на столу домаћи колачи и послужење, те уз леп приказ и добар укус прође и празнични дан.

Поводом празника Актив жена Удружења пензионера општине Сврљиг организовао је и прославу у ресторану „Златни Тимок“. Дружење за памћење, а за памћење и празнични каранфил од руководства Удружења. Празник се обележавао на сваком кораку, али много скромније, а жене су овај 8. март доживеле свесне нове одговорности.

С. Ђорђевић

„Нушићијада“ испред Гуче

У категорији „најбоља традиционална манифестација“ специфични фестивал културе и хумора, „Нушићијада“ у Ивањици, проглашен је недавно за најбољи у 2010. години у Србији. Ивањичани су то оценили као велико признање с обзиром на то да су у конкуренцији биле манифестације Сабор трубача у Гучи и Улица отвореног срца у Београду. Престижно признање, статуета и плакета „Туристичка слагица“ уручени су представницима Ивањице на Четвртим сусретима организатора манифестација 2010/2011. године, који су одржани у организацији часописа „Водич кроз туристичке манифестације“ и Привредне коморе Србије.

„Нушићијада“ је, након обнављања после четири деценије, за само годину дана доживела велику популарност и успех, а ова награда није само заслуга организатора већ допринос свих Ивањичана. Обнављањем манифестације посвећене чу-

веном комедиографу, у септембру прошле године, културни посленици су на најбољи начин подсетили на вредности богате народне баштине и традиције које су помало заборављене. Три дана смеха, забаве

и глуме вратило је у овај град, у коме је иначе снимана чувена серија „Више од игре“, дух и шарм староградске чаршије.

Туристички и културни радници у граду на Моравици кажу да им је додељена награда ве-

лико охрабрење и додатни „ветар у леђа“ пред овогодишњу „Нушићијаду“ која се, крајем фебруара, низом занимљивих тематских презентација представила и на Сајму туризма у Београду. **М. Павловић**

ОСМА РУМЕНАЧКА ПИХТИЈАДА

Пихтије за Гиниса – дуге 19 метара

Овогодишња „Руменачка пихтијада“ почела је 3. марта промоцијом пихтија на платоу у Дунавској улици у Новом Саду. Тако су и грађани „српске Атине“ имали могућност да уживају и бесплатно дегустирају овај специјалитет направљен по рецепту искуسنих руменачких кулинара.

А наредног викенда, уочи 8. марта, уз присуство неколико хиљада посетилаца, одржана је у Руменци, надомак Новог Сада, осма по реду Пихтијада, на којој су у року од двадесетак минута „плануле“ за Гиниса направљене пихтије – дуге 19 метара. Врхунски мајстори пихтија за постизање овог рекорда утрошили су 120 килограма свињских буткица, 130 килограма ногица, на десетине ки-

лограма кожуре, црног и белог лука, шаргарепе, соли и других зачина. Поменуте ђаконије кувале су се два пута по десет сати, у две ороније запремине по хиљаду и сто литара.

Према речима члана жирија Пихтијаде, кардиолога у пензији, др Богдана Јанчића,

овакве пихтије, које се припремају у великим количинама и у великим судовима – уз што дуже кување, и јесу најукусније. Но, у такмичарском делу програма, у којем је учествовало више од 50 мајстора у прављењу овог специјалитета из целе Војводине, Мађар-

ске, Македоније, Црне Горе и Хрватске, жири је оцењивао чврстину, прозачност, укус, састав и спољни изглед пихтија. На крају, одлучили су да су пихтије Наталије Цветић из Сремских Карловаца најбоље стандардне, да је најбоље пихтије у рену скувала Розалија Сењеш из Руменке, а да је у прављењу комбинованих пихтија најбоља била Филименка Василевска из Македоније.

Осим културно-забавног дела манифестације, посетиоци Пихтијаде су на штандовима око 200 излагача могли да купе сувенире, ручне радове, итд., али и многе друге специјалитете већ виђене на кобасијадама и другим „ијадама“ организованим широм Војводине. **М. Мектеровић**

ВРАЊЕ

Браво за пензионере играорце

При Удружењу пензионера Врање пре три године формиран је Фолклорни ансамбл. Броји четрдесет чланова који изводе најстарије игре из врањског краја. Иако су по просеку година најстарији у Србији, позитивна енергија, слога и другарство красе овај јединствени ансамбл. Гостовали су у Смедереву, Аранђеловцу, Прокупљу, Алексинцу, Трговишту, Куманову, али и у „Жижиној шареници“ и свуда где су били позвани.

Ласкаву титулу „мис вечери“ увек однесе деведесеттродошња Паска Стефановић, која игра на „кецу“ уз даире. Тренутно врањски пензионери увежбавају нову кореографију и у овој години планирају активирање хорске, рецитаторске и певачке секције.

– Већ смо позвани у Краљево, Нови Сад и у све градове Пчињског округа – каже Стојан Младеновић, вођа пута.

Р. С.

НОВА ВАРОШ

До школе уз новчану накнаду

Око 110 основаца који од куће до школе и назад сваки дан пешаче од осам до чак 20 километара и ове године ће из буџета општине Нова Варош добијати новчану накнаду од четири динара за сваки препешачени километар.

У клупама пет матичних сеоских школа и 11 истурених одељења тренутно је око 320 малишана, а сваки трећи ученик у једном правцу дневно препешачи четири и више километара, колико је законски минимум да би се неко сматрао ђаком пешаком.

Накнада из буџета ђацима пешацима први пут је одлуком Општинског већа уведена 2009. године да би се бар делимично ублажиле муке родитеља и ученика сеоских школа који су принуђени да кроз планинске врлети, са торбом пуном књига свакодневно пешаче на наставу.

Ж. Д.

СТАРА ПАЗОВА

Награђене најуспешније маске

У Голубинцима, селу у старопазовачкој општини, од 4. до 6. марта, организоване су „Мачкаре“, које се у појединим местима Србије другачије зову, а обележавају их и православци и католици. То је леп и весело обичај везан за тзв. Белу недељу, тачније недељу пред почетак васкршњег поста. Првог дана у Голубинцима одржан је бал под маскама, другог дана маскенбал, а трећег карневал у којем је дефиловало више од пет стотина учесника са маскама, како из Голубинаца, тако и из других места у Војводини. Најуспешније маске су и награђене, а Голубинчани верују да ће овај обичај, који постаје све популарнији, прерастати у етно и туристичку манифестацију.

А. Б.

АРИЉЕ

Добротворни фонд

Пуне четири године при Пожешко-ариљском намесништву Српске православне цркве постоји Добротворни фонд који прикупља новчане прилоге од добротвора, и то на рачун смањења трошкова које верници непотребно праве за парастосе и остале верске обичаје. Помоћ је намењена сиромашним родитељима са већим бројем деце, деци без родитељског старања и сиромашним ђацима и студентима.

По речима протојереја ставрофора, Дмитра Луковића, Фонд одлучује о додели помоћи, а о дародавцима јавност се упознаје на службама и литургијама у православним храмовима ариљске и пожешке општине.

М. П.

ГРУЖАНСКО ЈЕЗЕРО

Рибокрадице „раде“ и зими

За последњих шест месеци рибочувари на Гружанском језеру извадили су 900 метара мреже и поднели три пријаве против рибокрадица. Ове године контролу риболова на Гружанском језеру преузела је рибочуварска служба из Јагодине, односно из сектора југозападне Србије.

У зимским месецима језеро у приобаљу је залеђено, али упркос неповољним временским условима рибокрадице ипак постављају мреже. Због тога је, по тврдњама рибочувара, у језеру све мање рибе. На спречавању криволова на Гружанском језеру ангажовано је седамнаест чувара, којима ће ускоро бити на располагању и моторни чамац.

М. С.

БЕОГРАД

Обележен Дан жена

Међународни празник жена – Осми март, обележен је у многим организацијама слепих широм Србије.

Због тешке економске кризе која утиче и на рад ових организација, обележавање је било скромније него ранијих година.

У Градској организацији Савеза слепих у Београду жене су се окупиле у Друштвеном клубу, где су се дружиле уз песму и игру.

Слично је било у Кикинди, Зрењанину, Новом Саду, Панчеву, Инђији, Ваљеву и Ужицу.

А. Б.

ПИРОТ

Добра сарадња Удружења и општине

Председник општине Пирот, Владан Васић, и његови сарадници примили су недавно делегацију Општинског удружења пиротских пензионера, предвођену председником Велимиром Пејчићем.

У срдачном и веома корисном разговору представници Удружења су упознали општинаре са проблемима 14.000 пензионера, колико их има у Пироту. Председник општине Васић је пензионере саслушао и обећао сваку, па и финансијску помоћ за оне најугроженије.

– Моји сарадници и ја увек смо вам на располагању. Кад год затражите одређену помоћ, ако смо у могућности, пружићемо је – рекао је поред осталог председник општине.

У знак захвалности за све што су Владан Васић и општина чинили за Удружење пензионера и помагали кад год је било потребно, попут организације пријема и дочека за више од 300 пензионера из целе Србије, на традиционалним сусретима прошле јесени у Пироту, или помоћи у опремању просторија Удружења, председник Велимир Пејчић је у име свих пиротских пензионера уручио Владану Васићу скроман поклон.

С. П.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

И други би бесплатно у бању

Пишем вама јер не знам коме другом да се обратим пошто имам приговор на досадашњи начин коришћења бањских лечилишта.

С обзиром на то да, према досадашњем принципу и правилима, у свакој месној заједници постоје особе (пензионери) који су 15 година уназад користили најмање пет и више пута тај бесплатни боравак у различитим бањама, тако да се један одређени број корисника стално врти у круг, неспорно је да ту треба нешто мењати.

Супротно томе, један прилично велики број пензионера чија пензија из године у годину тек за неколико динара или неколико стотина динара прелази онај ваш лимит, то јест просек, никада није добио ни могућност да се пријави за одлазак у бању, а прима рецимо 50 или 100 динара више од просека. А можда су им лечење и опоравак много по-

ребнији него онима који задовољавају финансијски услов, па по неком већ уобичајеном редоследу шести или седми пут иду у бању.

Да би се ово некако избегло, предлажем да се убудуће можда размисли о мом предлогу. А он гласи: да се уведу два лимита, односно просека за две категорије пензионера: за оне који примају до 20.000 динара један, а за оне чије су пензије између 20.000 и 30.000 динара други лимит. Тако би била исправљена досадашња неправда и тако би и они који то до сада нису бар по једном могли да искористе ову погодност.

Ето, то је мој предлог. Надам се да ће неко да га прочита и размотри, па можда и усвоји.

Мирослава Дивјак,
Земун

Некад и сад

Мере за заштиту здравља радника

Сада има Средишњи уред у изради пројекат Правилника за заштитне мере у текстилној индустрији, који ће вероватно још ове године бити довршен.

Осим тога Средишњи уред израђује сада већи број нових скица и упутстава за заштитне мере нпр. код брскова, циркулара, за савремено исисавање прашине у текстилној индустрији, заштитне наочале итд. Ти радови су при крају и биће ускоро обелодањени.

Због преоптерећености особља, које врши рад на предузимању техничких и хигијенских заштитних мера у предузећима и на спречавању несрећних случајева, одобрило је равнатељство намештање још два инжењера.

(Извештај Средишњег уреда за осигурање радника, Загреб, 1937)

Процена ризика и нове одредбе

Знатан број организација је извршио процену ризика и донео писани акт о овом поступку у складу са Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини. Крајем 2009. и почетком 2010. донети су, међутим, прописи из области безбедности и здравља на раду у којима су и одредбе које се такође односе на процену ризика, те је неопходна ревизија донетог акта у писаној форми. Одредбе се, поред осталог, односе на препознавање и утврђивање опасности, препознавање и утврђивање штетности, на процену ризика, на одређивање мера превенције, на обавезе послодавца, на обавезе запослених, на ефикасност система безбедности и здравља на раду. Усаглашавање важеће законске регулативе у Србији са појединачним директивама ЕУ подразумева да ће сваки нови правилник представљати обавезу измене и допуне акта о процењеним ризицима.

Ј. О.

Нема превремене пензије

? Милорад Пантић, Београд: **Замолио бих вас да напишете нешто о превременој старосној пензији – који су услови, као и друге информације које су битне за ову категорију.**

Одговор: Обавештавамо Вас да у систему пензијског и инвалидског осигурања Републике Србије не постоји институт превремене старосне пензије од 1. 1. 1997. године. До тада су осигураници мушкарци могли да остваре право на превремену старосну пензију са најмање 55 година живота и 35 година стажа осигурања, а жене са 50 година живота и 30 година стажа осигурања. За сваку годину ранијег одласка у пензију (мушкарац пре 60, а жена пре 55. године) од пензије се одузимао одређени проценат, који се враћао кориснику пензије када наврши потребне године живота. Вас можда занима одлазак у пензију са пуним годинама стажа осигурања, а са нижим годинама старости. По измењеним

законским прописима, од 1. 1. 2011. године, за осигураника мушкарца и даље је пун стаж 40 година, што се неће мењати, док се године живота постепено подижу са 53 године и четири месеца старости у 2011. години, за по четири месеца за сваку наредну годину до 2020. Од 2020. године старосна граница се подиже за по шест месеци до 2023. када ће старосна граница бити 58 година живота. За осигуранике жене ситуација је нешто компликованија јер се од 2013. године подиже и старосна граница и потребан стаж за одлазак у пуну старосну пензију, да би 2023. године старосна граница, као и за мушкарце, била 58 година живота, а потребан стаж се подиже са садашњих 35 на 38 година.

Колико до пензије

? Ана Марјановић, Врбас: **У августу ове године пуних 53 године живота и имам укупно 29 година и седам месеци стажа. Осигурање ми је престало 20. 1. 2011. године. Очекујем операцију тумора и одстрањивање органа, па ме занима да ли ћу по завршеном лечењу имати право на инвалидност и пензију по било ком основу. Да ли би нешто битно променило ако бих сама уплаћивала доприносе наредних пет месеци и тиме заокружила свој радни стаж на 30 година? Ако после операције будем радно способна, колико година рада би ми требало до пензије са пуним стажом по тренутно важећем закону?**

Одговор: Нико, па ни лекар вештак, не би могао да Вам одговори на питање да ли по завршеном лечењу испуњавате услов за инвалидску пензију. То искључиво зависи од тога да ли ће исход операције бити излечење или не. Инвалидска пензија се добија искључиво ако се утврди да код Вас постоји потпун губитак радне способности. У случају да останете радно способни, најбоље би било да наставите да радите до испуњења услова за старосну пензију. Због подизања старосне границе и потребног стажа за пуну старосну пензију, треба рећи да

ће за пет година и пет месеци, када Ви будете евентуално имали 35 година стажа осигурања, бити потребно 36 година стажа осигурања а наредне, 2016. године, биће потребно 36 година и четири месеца стажа. Овај стаж свакако можете надоместити и уплатама доприноса по члану 15 Закона о ПИО, ако не заснујете радни однос или неку другу врсту осигурања, или ако пре тога не остварите право на инвалидску пензију. У сваком случају, Ви са већ навршеним стажом испуњавате услове за старосну пензију када напуните 60 година живота.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Право на бању

? Драгица Стефановић – Ваљево: **Имам 32 године и два месеца радног стажа. У инвалидској сам пензији на основу треће категорије, пензија ми је 8.200 динара, цела. Интересује ме да ли имам право да идем у бању преко Фонда ПИО? Била сам у Ивањици 2007. год. У Ваљеву кажу да се то не односи на нас са пола пензије. Молим Вас да ми појасните како сам пре четири године имала право.**

Одговор: Тачно је да је све до 2008. године био погрешно тумачен Закон о ПИО, те су до 2008. године и корисници накнаде у висини 50 одсто инвалидске пензије били позивани и могли бесплатно да бораве у бањама Србије. Међутим, у овом случају се не ради о пензији, већ о накнади која је у новом Закону о ПИО заменила тзв. привремену накнаду која је такође припадала инвалидима рада који су без своје

кривице остали без посла, с тим што се накнада по новом Закону обрачунава у висини 50 посто инвалидске пензије која би инвалиду рада у тренутку признавања права припадала. С обзиром на то да само корисници пензија, а не и корисници накнаде имају право да конкуришу за бесплатан боравак у бањама преко Фонда ПИО, Ви не испуњавате услов док не остварите право на неку од пензија по Закону о ПИО.

Право на породичну пензију

? Драгица М., Трстеник: **Супруг и ја смо се развели али смо остали да живимо у истом стану и заједно школујемо нашу децу. Међутим, након осам месеци мој, тада већ бивши муж, изненада је преминуо од инфаркта. У једном дневном листу сам прочитала да по закону имам загарантовано право, тј. да бивши супружници имају право на породичну пензију. Молим да ми одговорите да ли је то тачно и ако јесте са колико година старости бих остварила то право? Тренутно је једна ћерка корисник породичне пензије као студент. Ја имам 49 година, а у тренутку његове смрти имала сам 44 године и три месеца живота.**

Одговор: Разведени брачни друг може да оствари право на породичну пензију искључиво ако му је пресудом о разводу брака досуђено издржавање. Ако је издржавање било временски ограничено и право на породичну пензију се временски ограничава на исти период. Што се тиче осталих услова за породичну пензију, право би Вам при-

падало све док дете користи породичну пензију, а после тога зависи од Ваших година живота. Ове, 2011. године за удову која самостално користи породичну пензију потребно је да има навршених 50 година живота. Ова граница се наредних година подиже за по шест месеци, све до 2017. године када ће бити потребно 53 године живота.

СКАНДИНАВКА

Да ли сте знали ...

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	РУСКИ КОМПОЗИ- ТОР, ПЕТАР ИЉИЧ	СПРАВА ЗА МЕРЕЊЕ ГУСТИНЕ ТЕЧНОСТИ	ВРСТА ПТИЦЕ, СТРНАДИЦА	ЛИК ИЗ РО- МАНА БРАНКА ЋОПИЋА (БУРСАЋ)	ОБАВИТИ ОКОПАВАЊЕ	ИНИЦИЈАЛИ СЛИКАРА АРАЛИЦЕ	СИМБОЛ ТАЛИЗУМА
ПОШТЕНОСТ							
РОБА У ТРГОВИНИ							
ДАЛМАТИН- СКО МУШКО ИМЕ						ЈУДЕЈСКА КРАЉИЦА	ОЗНАКА ЈЕДИНИЦЕ КИРИ
ДЕБЕО КАНАП, УЖЕ							
ОКРЕЧИТИ							
СЛАВНА УМЕТНИЦА							ВРСТА ТВРДОГ ДРЕВЕТА
СТАРИЗИ (СКР.)			ВРСТА ДРЕВЕТА УРОНИТИ У ВОДУ				
ДЕЛОВИ ТЕЧНОСТИ					ИМЕНИЦА (СКР.) ДРЖАВА У ЕВРОПИ		
ПОДСМЕХ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СТРУЧЊАК	ГЛАСНИК НА КОЊУ ВРСТА ЖАБЕ					
СВЕСНИ ДЕО ЛИЧНОСТИ				ПРВО СЛОВО		ОЗНАКА АМПЕРА СТ.ЈЕВРЕЈСКИ КРАЉ	
ПОМОЋНИК КАТОЛИЧКОГ СВЕШТЕ- НИКА				ЕЛАСТИЧНА ГУМА			
ПИСАЦ ЛЕПОГ СТИЛА							
ЛЕТОВА- ЛИШТЕ НА ТАЈЛАНДУ							ОБИМ ТЕЛА
ПРОПЕЛЕР						ОЗНАКА СЕВЕРА ДЕО КУПАТИЛА	
РУДАРСКИ ИНСТИТУТ (СКР.)			ОЗНАКА ТОНЕ		КИЛОТОНА (СКР.) ОДЈЕК КОРАКА		
ТЕХНИЧКЕ НОВИНЕ (СКР.)			РЕКА У СРБИЈИ ПАКАО (МИТ.)				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПАПАГАЈ СА ЋУБОМ ОЗНАКА ЗАПАДА						
ЗАДАЋА, НАРЕДБА							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: стршљен, травари, варан, с, отац, кк, Рот, ево, ир, стас, т, кварт, истина, пилоти, витал, с, укор, рт, Кер, тор, ор, дама, в, тираж, Апенини, ритам, в, Гир, са, навалит, плацеви

... да је Ванкувер, пету годину заредом, један од најпожељнијих градова за живљење? Аустралијски Мелбурн је на другоме месту, на трећем престоница Аустрије, Беч, а на четвртм и петом поново два канадска града – Торонто и Калгари.

... да је у 2010. Лондон био најбољи град за шопинг? Он је, испред Токија, Њујорка и Париза, био први град по вредности купљене робе, пошто је у британском главном граду, не рачунајући прехранбене артикле, остварен промет од 64,2 милијарди фунти (76,3 милијарде евра).

... да је, пак, уколико желите да негде проведете романтичан викенд, а имате адекватне финансијске могућности, најбоље да изаберете дворац Норт Лес Хал у Енглеској? Он је први на листи најромантич-

нијих места на свету коју је сачинио CNN. На осмом месту ове листе нашао се Дубровник.

... да је Њујорк и даље најскупљи град на свету, али ако се изузму трошкови за станарине, прво место заузима норвешка престоница, Осло, где су цене 35,4 одсто више од просечних у свету. На листи најскупљих следе Цирих, Женева, Токио, Копенхаген и Стокхолм.

... да је Лондон први и на листи најзагушенијих градова Европе, оних код којих најдуже траје гужва током саобраћајних шпицева? Иза њега су Париз, Даблин, Берлин и Стокхолм. Београда за сада нема на овој листи.

... да ће путници британске железнице убудуће бити мерени током путовања да би се решио проблем претрпаних возова? У вагоне ће бити уграђен специјални уређај који ће контролисати укупну тежину воза и путника.

Мак на конач

Лажни сјај такође заслепљује.

Човек прави мајмунлуке због осећања порекла.

Њихово дело краси терање мака на конач.

Тај је постао главешина радећи другима о глави.

Питање о будућности задире у дубоку прошлост.

Песимизам и није тако лош, ако ћемо још дуго тешко живети.

Вукосава Денчић